

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 33112

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Тізбектелген үш бүтін санның қосындысы осы сандардың үлкенінен 37-ге көп. Кестедегі сандарды салыстырыңыз.

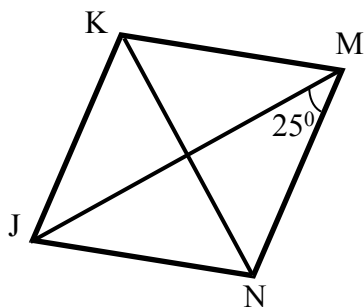
А бағаны	В бағаны
Тізбектің ортасындағы сан	19

- A) $A+1=B$
- B) $A<B$
- C) $A>B$
- D) $A=B$
- E) $A=B-1$

2. Төрт балықты екі-екіден өлшегенде массалары 4 кг, 6 кг, 7 кг, 8 кг, 9 кг және 11 кг болды. Барлық балықтың массасы неше килограмм?

- A) 10 кг
- B) 13 кг
- C) 15 кг
- D) 17 кг
- E) 20 кг

3. Төмендегі суретті қолданып, кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

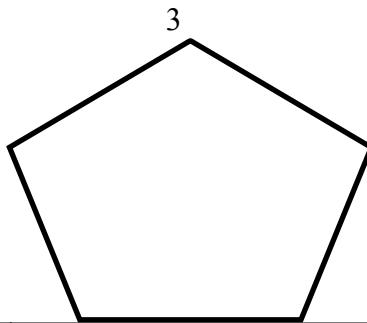
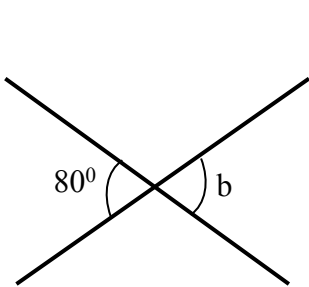
А бағаны	В бағаны
$\angle NKM$	60°

- A) $A=B+1$
- B) $A+1=B$
- C) $A=B$
- D) $A<B$
- E) $A>B$

4. Асқар, Азамат және Абзал спорттық ойындардан үш түрінен (волейбол, баскетбол, футбол) Қазақстан турниріне қатысты. Асқар футболмен, баскетболмен айналыспайды. Азамат футболмен айналыспайды. Кім немен айналысады табыңыз:

- A) Асқар – волейбол, Абзал – баскетбол, Азамат – футбол
- B) Азамат – баскетбол, Асқар – волейбол, Абзал – футбол
- C) Абзал – баскетбол, Асқар – волейбол, Азамат – футбол
- D) Абзал – баскетбол, Азамат – волейбол, Асқар – футбол
- E) Асқар – баскетбол, Азамат – футбол, Абзал – волейбол

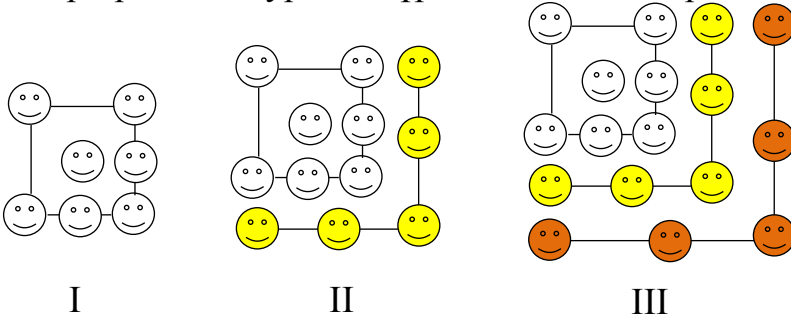
5. Төмендегі суреттерді қолданып, кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

A бағаны	B бағаны
$6b$	Берілген көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы

- A) $A > B$
 B) $A + 60^\circ = B$
 C) $A > 2B$
 D) $2A = B$
 E) $A - 60^\circ = B$

6. Әрбір келесі суретке тұрақты смайликтер саны қосылып отырды.

Отызыншы суреттегі смайликтер санын анықтаңыз.

- A) 170
 B) 160
 C) 152
 D) 150
 E) 100

7. 146 спортшы мен 8 жаттықтырушы сайысқа автобуспен баруды ұйғарды. Бір автобустағы орын саны -48 .

A бағаны	B бағаны
Сайысқа баруға қажет автобус саны	3

- A) $A < B$
 B) $A > B$
 C) $A - 1 > B$
 D) $A + 1 = B$
 E) салыстыру мүмкін емес

8. 36 санын қандай да бір төрт сандардың қосындысы ретінде жіктеген. Ол төрт сан мынадай: біріншісі бір белгісіз санды алдымен 2-ні қосып, екіншісі сол белгісіз саннан 2-ні алып, үшіншісі сол белгісіз санды 2-ге көбейтіп, ал төртіншісі сол белгісіз санды 2-ге бөлгендей болу керек. Белгісіз санды табыңыз.

- A) 8

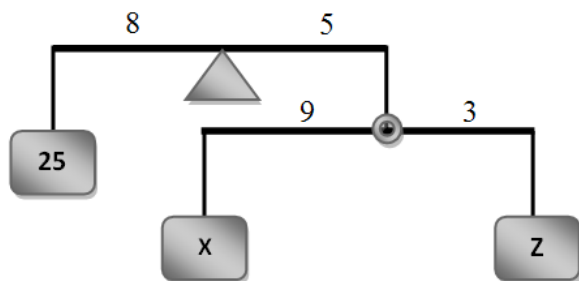
- B) 5
C) 10
D) 12
E) 11

9. Кинотеатрда сатылған билеттерден 217800 тг. жиналды. Үлкендерге билет бағасы 1200 тг., ал студенттерге 600 тг-ден сатылды. Студенттердің саны үлкендердің санынан 63 адамға артық

A бағаны	B бағаны
Студенттер саны	163

- A) $A-1=B$
B) $A+1=B$
C) $A<B$
D) $A>B$
E) $A=B$

10. Таразыдағы тепе-теңдік орындалатындай Z-тің мәнін анықтаңыз.

- A) 60
B) 50
C) 40
D) 30
E) 20

11. x, y, z және m бүтін оң сандар. $x = \frac{2}{5}m$, $y = \frac{5}{3}m$ және $z = \frac{9}{10}y$

A бағаны	B бағаны
x	z

- A) $A+1=B$
B) $B+4<A$
C) $A-4>B$
D) $A<B$
E) $A>B$

12. Кестедегі сандар белгілі заңдылықпен орналасқан. Сұрақ белгісінің орнындағы санды табыңыз.

1	2	3	4	5	
	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20
			?		

- A) 28
B) 27

C) 30

D) 29

E) 26

13. $(2y-1)^2 - 2(2y-1) - 3 = 0$ теңдеуін шешіп, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

А бағаны	В бағаны
Теңдеудің түбірлерінің қосындысы	Теңдеудің түбірлерінің көбейтіндісі

A) $A < B$ B) $A + 2 = B$ C) $A = B + 2$ D) $A < B - 2$ E) $A - 2 > B$

14. Жасыл, қызыл және сары түсті шарлардан тізбе жасалған. Ондағы сары түсті емес шарлар саны 25, қызыл түсті емес шарлар саны 23, жасыл түсті емес шарлар саны 20. Жасыл түсті шар нешеу? Сары түсті шар нешеу?

A) 11 жасыл, 13 сары

B) 14 жасыл, 9 сары

C) 17 жасыл, 8 сары

D) 13 жасыл, 5 сары

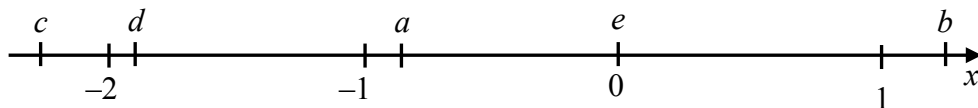
E) 14 жасыл, 6 сары

15. Кестедегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

А бағаны	В бағаны
32000	$\frac{\sqrt[3]{4^{\frac{84}{6}} \cdot 5^{\frac{66}{6}}}}{20^{\frac{4}{6}}}$

A) $A > B$ B) $A < B$ C) $A + B = 2A$ D) $A = B + 1000$ E) $A + 1500 = B$

16. Координаталық түзуде a, b, c, d, e сандары белгіленген. ae, cd, cb, ed, db көбейтінділерінің ішінен ең кішісін көрсетіңіз.

A) ae B) ed C) db D) cb E) cd

17. Программист 17 күнде 867 қатарлы кодтан тұратын бағдарламаны жазып шықты. Күн сайын ол алдыңғы күнге қарағанда бірдей кодты артық жазып отырды. Программисттің 5-ші күні 27 қатарлы кодты жазып шыққанын ескеріп, кестедегі шамаларды салыстырыңыз, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

Графа А	Графа В
Программистің алғашқы алты күндегі жазған кодының саны	108

- A) $A=B$
- B) $A>B$
- C) $A<B$
- D) $A+B=3A$
- E) $A>B-10$

18. Мектептегі жиһаздарды жөндеуге бірнеше теңге қаржы жұмсалды. Осы қаржының 55%–ы сатып алынған материалдарға жұмсалды, ал қалғаны істеген жұмысшыларға берілді. Егер істелінген жұмысқа 54000 теңге төленген болса, мектептің жиһазын жөндеуге неше теңге жұмсалды?

- A) 200000 теңге
- B) 100000 теңге
- C) 120000 теңге
- D) 150000 теңге
- E) 160000 теңге

19. Конустың осьтік қимасының төбесіндегі бұрышы – 60° . Конустың бетінің ауданы 36π -ге тең.

А бағаны	В бағаны
$\frac{V_{\text{конус}}}{\pi}$	25

- A) $A-1=B$
- B) $A+1=B$
- C) $A>B$
- D) $A<B-1$
- E) $A=B$

20. Мобильді байланыс компаниясы өзінің тұрақты тұтынушысына жеңілдіктерінің бірін таңдауды ұсынды. Бірі өзі тұрған облыста басқа операторларға 30%-дық жеңілдік немесе басқа облыстарға 15%-дық жеңілдік немесе 10% мобилді интернетке жеңілдік жасады. Тұтынушы өзінің қоңырау шалу кестесінен өз облысындағы операторларға шалған қоңырауына 1000 тг., басқа облыстарға 500 тг. және 900 тг-ге мобилді интернетті қолданғанын көрді. Келесі айда да осындай шығын болатынын білген тұтынушы өзіне тиімді қай жеңілдікті таңдады және неше теңге жеңілдікке ие болды?

- A) 300 тг.
- B) 200 тг.
- C) 75 тг.
- D) 90 тг.
- E) 500 тг.

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Банктік жүйе – өндірістік инфрақұрылым. Өндіріс болса банк те керек. Банк бос капиталды өзіне жинап, оны қажет болып отырған кәсіпорындар

мен адамдарға қарыз береді. Банк – несие-есеп айырысу, касса операцияларымен басқа да операцияларды жүзеге асыратын мамандандырылған қаржы мекемесі. Банктер өзіне ақшалай қаражатты жинақтап, оны несие түрінде уақытша пайдалануға береді. Кәсіпорындар, мекемелер немесе жеке тұлғалар арасындағы өзара төлемдер мен есептесулерде делдалдық қызмет көрсетеді. Жаңа ақшалар мен бағалы қағаздар шығарады, мемлекеттегі ақша айналысын реттейді. Банктер ақша, несие, валюталық саясатты жүзеге асырады. Банкке жеке тұлға да, заңды тұлға да клиент бола алады. Қазақстанның банктік жүйесі екі деңгейде: біріншісі – мемлекеттік, екіншісі – коммерциялық. Бірінші деңгейдегі банктер – ұлттық банктер екінші деңгейдегі банктерді тексереді, тіркейді. Әр банк ашылған сайын Ұлттық банк лицензия береді.

1. Мәтіндегі басты тірек сөздерді табыңыз.

- A) банк, несие, касса
- B) жүйе, банк, деңгей
- C) банк, кәсіпорын, несие
- D) кәсіпорын, лицензия, операция
- E) несие, ақша, банк

2. Мәтін бойынша толық және нақты ақпаратты таңдаңыз.

Банк ... саясатын іске асырады.

- A) валюта, несие
- B) валюта, несие, қаржы
- C) бағалы қағаздар, несие
- D) несие, ақша, коммерциялық
- E) бағалы қағаз, несие

3. Мәтінде жауабы бар сұрақты таңдаңыз.

- A) Банк жүйесінің қызметі қандай?
- B) Несиелер неше пайызбен беріледі?
- C) Қандай бағалы қағаздар шығарылады?
- D) Несие алу үшін қандай құжаттарды тапсыру керек?
- E) Депозиттік салымдардың түрлері қандай?

4. Мәтінге сәйкес ақпаратты таңдаңыз. *Банк ... айналысады.*

- A) пайызсыз несие берумен
- B) қажет ететіндерге қарыз берумен
- C) лицензия және өзара төлемдер берумен
- D) кәсіпорындар мен мекемелерді реттеумен
- E) тұрғындарға тегін кеңес берумен

5. Мәтінге сәйкес ақпаратты таңдаңыз. Берілген мәтін қай салаға жатады?

- A) тарих
- B) саяси
- C) құқық
- D) экономика
- E) заң

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Дана халқымыз өзі аса киелі деп білген бұл өсімдікті өсіп тұрған жерінен жұлып аларда да оның жөн-жоралғысын қатаң сақтаған. Әуелі оның қауызы толып, тұқымы толық піскен кезде ғана жұлған. Сөйтіп, жаңа қоныстың ішін, бесікті өзге де қадірлі дүниелерді өсімдіктің түтінімен түгел ыстап, аластайтын болған. Бұл өсімдікті иесіз үйді

тазарту үшін де бір бұтағын отқа салып, тұтатып пайдаланған. Фармацевтика саласында адыраспаннан жасалған дәрілер қабыну ауруын, бас, зәр айдауды жақсарту, тер шығару, ішек құрттарын өлтіру, орталық жүйке жүйесі ауруларын басу үшін қолданылады екен. Сондай-ақ гармин мен пеганин қан қысымын көтереді, тыныс алуды жиілетеді, асқазан мен жүректің жұмысын баяулататын көрінеді. Осылайша дәстүрлі халық емін бүгінгі дамыған медицина саласының мамандары да қос қолдарын көтере қолдайды. Ауыздың қызыл иегі ауырса, адыраспанның қайнатпасымен шайғанда лезде басады. Сол сияқты емшілер шөптің тұнбасымен ірі қара малдарының қотырын емдеген. Тіпті, қолы іс білетін әйелдер адыраспанды қайнатып, одан шығатын қызыл күрең бояумен түрлі-түсті жіп дайындайтын болған екен. Осындай толып жатқан емдік қасиеттерді данышпан қазақ білім-ғылым дамымай, бір жүйеге түспей тұрған кезден-ақ бағамдап, оның қадір-қасиетін жете білген. Ал, оның біз біле бермейтін, әлі де беймәлім тұстары жетерлік. Алайда, аталмыш киелі шөптің өте улы өсімдіктер қатарынан екенін де ұмытпаған жөн. Оның мұндай қасиеті аталмыш өскінді ыстау үшін отқа тигізген кезде ұшатын ащы түтінінен байқалады екен. Өсімдіктің химиялық құрамы бұл сөзіміздің дәлелі екенін айғақтай түсетіндей.

6. Адыраспанды қандай мақсатта пайдаланбаған, анықтаңыз.

- A) Жаңа қонысты, бесікті аластаған.
- B) Қабынуда, бас ауру, зәр айдауды жақсартуда пайдаланған.
- C) Ішек құрттарын өлтіру үшін қолданған.
- D) Ауыздың қызыл иегін қайнатпамен шайған.
- E) Есте сақтау қабілетін жақсарту үшін пайдаланған.

7. Адыраспанның қасиетіне жатпайтын қатарды көрсетіңіз.

- A) Өте улы өсімдіктер қатарында
- B) Өсімдіктің қайнатпасымен сабын жасауға болады.
- C) Адыраспаннан қызыл күрең бояу шығаруға болады.
- D) Шөптің құрамындағы гармин мен пеганин қан қысымын көтереді.
- E) Адыраспан тер шығару үшін таптырмайтын өсімдік.

8. Мәтіннің негізгі идеясын анықтаңыз.

- A) Адыраспанның киелігін дәлелдеу.
- B) Адыраспанды жұлып алудың жөн-жоралғысын сақтау.
- C) Қазақ халқы ғылым дамымай жатып-ақ адыраспанның қадір-қасиетін жете білген данышпан халық екенін дәріптеу.
- D) Өсімдіктің беймәлім тұстарын зерттеу.
- E) Фармацевтикада кеңінен қолданысқа енгізу.

9. Мәтінде асты сызылған сөздің мағынасына сай келмейтін қатарды көрсетіңіз.

- A) Әдет-ғұрып
- B) Жөн-жосық
- C) Жөн-жоба
- D) Қалыптасқан дағды
- E) Зерттеу

10. Адыраспанның улы өсімдік екенінің дәлелін көрсетіңіз.

- A) Өсімдіктің отқа тигізгенде ұшатын ащы түтіні
- B) Емдік қасиетінің көптігі
- C) Өсімдікті мал жегенде, уланып қалғаны

D) Қайнағанда қызыл бояу шығуы

E) Ірі қара малдардың қотырына ем болуы

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Шаңырақ

Қазақта «қасиетті қара шаңырақ» деген сөз бар. Мұндағы «шаңырақ» киіз үйдің төбесіндегі ең қасиетті, киелі бөлігі екені де сіздерге белгілі. Шаңырақ «үй, отбасы» деген мағынаны білдіреді. Қара шаңырақ, отбасы – адам баласының алтын діңгегі ... адам шыр етіп дүниеге келісімен осы отбасының есігін айқара ашып енеді және осында ер жетіп, тәрбие алады.

Шаңырақ тоғын, күлдіреуіш және кепілдік деген бөліктерден тұрады. Тоғын дегеніміз кәдімгі шаңыраққа дөңгелек түр беретін шеңбер. Тоғынның сүйегі қайыңнан жасалады. Оны оюлап өрнектейді және айналдыра жиілетіп уық кіргізген ойықтар жасайды, уық қалам тәрізді үшкірленетін болғандықтан, оны «қаламдық» дейді. Ал, күлдіреуіш шаңырақтың күмбезін жасайды, кепілдік күлдіреуіш орнынан қозғалып кетпес үшін қойылады. Үйдің сүйегі (қаңқасы) дайын болған соң, оны (шаңырақты да) қызыл жосамен немесе қызыл көк бояулармен бояйды да, оны өсімдік майымен майлайды. Бұл ағашқа су сіңбес үшін жасалады. Бай адамдардың шаңырағы, тіпті күміспен, сүйекпен, мүйізбен әшекейленеді. Шаңыраққа да киізден түндік жасалады. Ол да қойдың ақ күзем (күзде қырқылған) жүнінен басылады. Шаңыраққа желбау деп аталатын ою-өрнекті шашақты бау жасалады. Ол шаңырақты бастыру үшін және көшкенде байлау үшін қажет. Қалыпты жағдайда желбау үйге әсемдік түр беріп тұрады. Түндікті де, үйдің басқа киіздері сияқты, дайын болған соң, ақ бормен немесе күйген сүйекпен борлайды, бұл оған әдемі ақ түс береді, әрі киіздің берік болуына, суға, ыстық-суыққа шыдамды болуына ықпал етеді.

Қазақ халқында осы шаңырақ ұғымына байланысты небір асыл сөздер бар. «Шаңырақ көтерді» – үйлі-жайлы болды, «шаңырағыңа қара» – абайлап сөйле, «шаңырағы ортасына түсті» – отбасының берекесі кетті деген мағыналарды білдірсе, «Шаңырағың биік, босағаң берік болсын!» деген бата – үйді көтергенде, жас жұбайлар үйленген кезде немесе отау тігіп, бөлініп шыққанда айтылатын ақ тілектер.

11. Көп нүктенің орнына қандай сөз қойғанда, өзінің аладындағы сөйлеммен мағыналық жағынан байланысқа түсетінін анықтаңыз.

A) Алайда

B) Өйткені

C) Сонымен

D) Анығында

E) Әйткенмен

12. «Қара шаңырақ» деп аталуының себебі неде, «қара» сөзі нені білдіреді?

A) Киіз үйдің киіздері қара екендігін білдіреді.

B) Шаңырақты бастыру үшін және көшкенде байлау үшін қолданалатыны желбеудің түсі қара болатындығын білдіреді.

C) «Шаңырағыңа қара» – абайлап сөйле деген сөздегі «қара» сөзінен келіп шығып, «байқа» деген мағынаны білдіреді.

D) Киіз үйдің іші қараңғы болатындығын білдіреді.

E) Ежелгі, үлкен, қадірлі, қастерлі, қасиетті деген ұғымды білдіреді.

13. Мәтінде жауабы жоқ сұрақты көрсетіңіз.

A) «Қара шаңырақ» сөзі қандай ұғымды білдіреді?

- В) Шаңырақ қандай бөліктерден тұрады?
- С) Киіз үйдің ең қасиетті, киелі бөлігі деп нені айтады?
- Д) Киіз үй қандай бөліктерден тұрады?
- Е) Түндікті ақ бормен немесе күйген сүйекпен борлаудың пайдасы қандай?

14. Берілген сөйлемдерді мәтіннің ой желісіне қарай орналастырыңыз.

- 1) Шаңыраққа да киізден түндік жасалады.
- 2) Түндікті ақ бормен немесе күйген сүйекпен борлайды.
- 3) Тоғынның сүйегі қайыңнан жасалады.
- 4) Үйдің сүйегін өсімдік майымен майлайды.
- 5) Шаңыраққа желбау деп аталатын ою-өрнекті шашақты бау жасалады.
 - А) 2-3-4-5-1
 - В) 3-4-1-5-2
 - С) 3-4-2-1-5
 - Д) 3-5-4-1-2
 - Е) 2-1-3-5-4

15. Мағынасы жағынан мәтіннің соңғы бөліміне сай келетін қатарды анықтаңыз.

- А) Ер адам – шаңырақтың иесі, әйел – оның киесі.
- В) Шаңырақ – киіз үйдің ең жоғарғы бөлігі.
- С) Шаңырақтың пішіні күмбез тәріздес болады.
- Д) Шаңырақ уықтардың ұштарын біріктіріп ұстап тұрады.
- Е) Шаңырақ киіз үйдің күмбездік, жартышарлық ұлттық, көркемдік қасиетін сақтап тұрады.

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Мақталы ауылда

Мақта алқабы. О шеті мен бұ шеті үлпілдеген ақ мақтамен көмкерілген. Комбайндар ақ ұлпаны үлкен қорабына қардай боратып, жинауда. Алқаптың арғы басына жеткенде, қорап іші мақтаға лық толады.

Әп-сәтте-ақ мақта өнімі тіркемелерге толтырылды. Мақтаны тиеген тракторлар зауытқа қарай бет түзейді. Қым-қуыт мақта теріміне Жарасбек қызыға қарады. Комбайндар өнімді тоқтаусыз жинауда. Комбайннан тіркемелерге мақта төгілген кезде бірлі-жарым ақ ұлпалар топыраққа түсіп те жатты. Мұны байқаған Жарасбек шаң басты болған ақ мақталарды жерде қалдырмастан, тере бастады. Түске дейін бір қап көлеміндей мақтаны топырақ арасынан ажыратты. Комбайншы жігіттер «жарайсың, жігітім» дегендей, Жарасбекке қарап, қуана күлімсірейді. Түс болысымен, комбайншы жігіттер Жарасбекті ортаға алып тамаққа шақырды.

– Көп еңбек еттің. Қарның да ашып қалған болар, – деді бірі.

– Жарайсың. Жұмыстан жалыққан жоқсың. Күні ертең жақсы азамат болып өсетіндігіңе күмән жоқ, – деді екіншісі сөзінің мәнді екенін аңғарта.

Жарасбек жасы үлкен ағалармен бірге тамақтанды. Соңыра бір қап мақтаны тіркеме үстіне көтерді. Әжептеуір салмақты екен, төгіп болғанша, маңдайынан тер шып-шып шықты. Күн ыстығы басылған. Комбайншы жігіттердің жүзі қызылырайланып, тотыққан. Шаршағандықтары сезілмейді, мақта жинау науқанына әбден үйренгендей. Жарасбек те бөлекше мінез танытқан жоқ. Жерге төгілген ақ мақтаны

аяғандай, демде-ақ қапқа салады. «Жарасбек бар жерде өсірілген өнім жерде қалмайды» деп комбайншы жігіттер көңілін көтеріп қояды. Шын көңілден шыққан сөз екендігіне Жарасбек мәз-мейрам. Өз қолғабысын тигізгеніне қуанышты пейіл танытқандай, ашық-жарқын қимылдайды. Өнімнің ысырапсыз жиналғанына комбайншылар да, Жарасбек те дән риза.

Мақталы ауылдың ақ тауы да бірте-бірте биіктеп барады.

16. Мәтіннің стилі:

- A) ресми
- B) публицистикалық
- C) ауызекі сөйлеу
- D) көркем әдебиет
- E) ғылыми

17. Жарасбекті ағалары неге мақтады?

- A) шашылған мақтаны қолымен теріп жинады
- B) комбайншыларға өлең айтып берді
- C) жолдастарына көмектесті
- D) ағаларына алыстан су әкеп берді
- E) комбайншыларға әңгіме айтты

18. Еңбек ептілікті сүйеді. Кімнің іс-әрекетіне байланысты айтылған?

- A) ауылдың
- B) Жарасбектің
- C) Жарасбектің ағаларының
- D) комбайншылардың
- E) мақта жинаушылардың

19. Мәтіндегі негізгі түйінді ой:

- A) Жарасбектің ерлігі
- B) Жарасбектің әңгіме айтуы
- C) Жарасбектің ұқыптылығы, еңбекке ептілігі
- D) Жарасбектің сабаққа баруы
- E) Жарасбектің жолдастарының араздасуы

20. Жарасбектің көңілінің көтеріңкі болуының себебі:

- A) қырман басынан әкесін көрді
- B) сабақты тек жақсы оқыды
- C) өнім жинауда өз үлесінің тигені үшін
- D) мұғалімі жазғы лагерьге жолдама берді
- E) анасымен қалаға барып қыдыратын болды

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Адамзат баласының металдан жасалған құралдарды игере бастаған дәуірі:

- A) Кейінгі полеолит
- B) Энеолит
- C) Темір дәуірі
- D) Мезолит
- E) Қола дәуірі

2. ежелгі үйсін мемлекеті билеушісінің лауазымы:

- A) Патша
- B) Хан
- C) Қаған
- D) Шаньюй

- Е) Гуньмо
3. Қарлұқ қағанатының орталығы болған қала:
- А) Талхиз
 - В) Суяб
 - С) Жаңакент
 - Д) Икан
 - Е) Ашнас
4. Ерте орта ғасырларда Қазақстанның оңтүстігі мен Жетісу өңірінде халықаралық сауданың дамуына ықпал етті:
- А) Түрлі діни ағымдар
 - В) Қолөнердің барынша дамуы
 - С) Ұлы Жібек жолы
 - Д) Көшпелі мал шаруашылығы
 - Е) Жер асты байлықтарының мол болуы
5. Махмуд Қашғари өмір сүрген кезең:
- А) ІХ ғ.
 - В) ХІ ғ.
 - С) Х ғ.
 - Д) ХІІ ғ.
 - Е) ХІІІ ғ.
6. Искер қаласы астанасы болған мемлекет:
- А) Моғолстан
 - В) Ноғай ордасы
 - С) Ақ орда
 - Д) Сібір хандығы
 - Е) Әбілқайыр хандығы
7. XV ғасырда қаңлылар негізінен мекендеген жер:
- А) Обь, Тобыл өзендері аралығы
 - В) Қаратау бауыры
 - С) Батыс Қазақстан
 - Д) Солтүстік Қазақстан
 - Е) Ұлытау мен Есіл арасы
8. Масуд ибн Усман Кухистанидің шығармасының атауы:
- А) «Түрікмен шежіресі»
 - В) «Шежірелер жинағы»
 - С) «Шыңғыснама»
 - Д) «Тарих-и Абулхайр-хани»
 - Е) «Түрік шежіресі»
9. XV ғасырда болашақ Қазақ хандығының құрылуына алғышарт осы хандықтың ішкі-сыртқы жағдайына байланысты қалыптасты:
- А) Әбілқайыр хандығының
 - В) Ноғай Ордасының
 - С) Сібір хандығының
 - Д) Алтын Орданың
 - Е) Ақ Орданың
10. 1583 жылы «ант беріскен шартты » бұзып, Тәуекел хан өзбек ханы Абдаллахтан қайтарып алған қалалар:
- А) Қойлық, Үзгент, Сығанақ
 - В) Сауран, Түркістан, Отырар, Сайрам

- C) Суяб, Сығанақ, Ташкент
- D) Отырар, Сайрам, Сауран
- E) Суяб, Ташкент, Түркістан, Отырар

11. Жоңғар әскерлері Жетісу мен Оңтүстік Қазақстанға басып кіріп тоғыз қаланы басып алған жыл:

- A) 1660 ж.
- B) 1680 ж.
- C) 1700 ж.
- D) 1690 ж.
- E) 1670 ж.

12. Жоңғар шапқыншылығы кезінде қол бастаған әйгілі батыр:

- A) Баян батыр
- B) Сұраншы батыр
- C) Байсейіт батыр
- D) Иман батыр
- E) Тайшыбек батыр

13. 1856ж. желтоқсанда Жанқожа сарбаздарының қоршаған бекінісі:

- A) Әулиеата
- B) Орал
- C) Шымкент
- D) Перовск
- E) Қазалы

14. «Сібір қазақтарының Ережесі» бойынша мұрагерлік жолмен тағайындалды:

- A) Генерал-губернатор
- B) Ауыл старшыны
- C) Болыс сұлтаны
- D) Батыр
- E) Әскери губернатор

15. XX ғасырдың басында қазақ кітаптарын басып шығару ісі қолға алынған қаланың бірі:

- A) Баку
- B) Ашхабад
- C) Пішпек
- D) Екатеринбург
- E) Ташкент

16. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс кезінде Шерубай-Нұра болысының ханы болып сайланған:

- A) Оспан Шоңов
- B) Нұрлан Қияшев
- C) Сәкен Сейфуллин
- D) Тұрар Рысқұлов
- E) Бекболат Әшекеев

17. КСРО өмір сүрген жылдар:

- A) 1918-1991 жж.
- B) 1920-1991 жж.
- C) 1922-1991 жж.
- D) 1917-1990 жж.
- E) 1916-1990 жж.

18. Республиканың Халық Комиссарлар Кеңесі «Қазақ АКСР бірыңғай еңбек мектептерінің жарғысын» қабылдады:

- A) 1926 ж.
- B) 1937 ж.
- C) 1931 ж.
- D) 1927 ж.
- E) 1936 ж.

19. Ұлы Отан соғысы жылдарында түсірілген кино-картина:

- A) «Абай әндері»
- B) «Түркісіб»
- C) «Атаманның ақыры»
- D) «Гауһартас»
- E) «Амангелді»

20. 1940 жылы Қазақстан кәсіпшілер одақтары біріктірген еңбекшілер саны:

- A) 3 млн-нан астам.
- B) 2 млн-нан астам.
- C) 2,5 млн-нан астам.
- D) 1 млн-нан астам.
- E) 1,5 млн-нан астам.

МАТЕМАТИКА

1. Бөлшекті қысқартыңыз: $\frac{49 - c^2}{c^2 + 4c - 21}$

- A) $\frac{c - 7}{c + 3}$
- B) $\frac{7 + c}{c + 3}$
- C) $\frac{7 - c}{c - 3}$
- D) $\frac{c - 7}{c - 3}$
- E) $\frac{7 + c}{c - 3}$

2. Теңдеуді шешіңіз: $\frac{x^2 - 4}{x} = \frac{2x - 3}{2}$.

- A) -3.
- B) 1.
- C) 3.
- D) $\frac{8}{3}$.
- E) $-\frac{8}{3}$.

3. Бөлшектің алымын бірге кемітсе, онда $\frac{1}{5}$ -ге тең болатын бөлшек шығады,

ал оның бөлімін бірге кемітсе, онда бөлшек $\frac{1}{4}$ -ге тең болады. Осы бөлшек санды табыңыз.

A) $\frac{7}{25}$

B) $\frac{5}{23}$

C) $\frac{25}{6}$

D) $\frac{6}{25}$

E) $\frac{5}{12}$

4. Теңдеуді шешіңіз: $7^{\cos x} = 1$

A) $\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

B) $\frac{\pi}{2} n, n \in \mathbb{Z}$

C) $\pi n, n \in \mathbb{Z}$

D) $2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

E) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

5. $\log_4 x = -\frac{1}{4}$ теңдеуін шешіңіз.

A) 4^4 .

B) $\sqrt{2}$.

C) $\frac{1}{\sqrt{2}}$.

D) 4^{-4} .

E) 2.

6. Теңсіздіктің дұрыс шешімін табыңыз: $-4 \leq x < 2$

A) $(-1; -3]$

B) $[-1; -3)$

C) $[-4; 2)$

D) $(-1; 3]$

E) $[-4; 2]$

7. $\begin{cases} 3^{2x-1} + 3^{2x-2} > 4 \\ 7^{8-x^2} < \frac{1}{7} \end{cases}$ теңсіздіктер жүйесінің шешімін табыңыз:

A) $\left(\frac{1}{2}; 3\right)$

B) $(1; 3)$

C) $(1; \infty)$

D) $(-3; 3)$

E) $(3; \infty)$

8. Теңдеуді шешіңіз: $\sqrt[3]{\sqrt{4^x}} = 0,125$

A) -2

B) 9

- C) -9
D) -3
E) 2

9. Ықшамдаңыз:
$$\frac{\sin(\alpha - \frac{3\pi}{2})\operatorname{tg}(\frac{\pi}{4} + \frac{\alpha}{2})}{1 + \cos(\alpha - \frac{5\pi}{2})}$$

- A) $-\frac{1}{2}$.
B) -1.
C) $\frac{1}{2}$.
D) 0.
E) 1.

10. Теңсіздікті шешіңіз: $2\sin^2 x - 7\sin x + 3 > 0$

- A) $\left(-\frac{\pi}{6} + 2\pi n, \frac{\pi}{6} + 2\pi n\right), n \in Z$
B) $\left(-\frac{\pi}{3} + 2\pi n, \frac{\pi}{3} + 2\pi n\right), n \in Z$
C) $\left(-\frac{\pi}{4} + 2\pi n, \frac{\pi}{4} + 2\pi n\right), n \in Z$
D) $\left(-\frac{7\pi}{6} + 2\pi n, \frac{\pi}{6} + 2\pi n\right), n \in Z$
E) $\left(-\frac{\pi}{6} + 2\pi n, \frac{7\pi}{6} + 2\pi n\right), n \in Z$

11. Теңсіздікті шешіңіз: $4\sin 2x \cos 2x \geq \sqrt{2}$

- A) $\frac{\pi}{8} + \pi n \leq x \leq \frac{3\pi}{8} + \pi n, n \in Z$
B) $\frac{\pi}{8} + \pi n < x < \frac{3\pi}{8} + \pi n, n \in Z$
C) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x < \pi + 2\pi n, n \in Z$
D) $\frac{\pi}{16} + \frac{\pi n}{2} \leq x \leq \frac{3\pi}{16} + \frac{\pi n}{2}, n \in Z$
E) $\frac{\pi}{16} + \frac{\pi n}{2} < x < \frac{3\pi}{16} + \frac{\pi n}{2}, n \in Z$

12. Егер геометриялық прогрессияда $b_3 - b_1 = 8, b_6 - b_4 = 216, S_n = 121$ белгілі болса, онда прогрессияның мүшелерінің санын табыңыз.

- A) 8.
B) 7.
C) 5.
D) 4.
E) 6.

13. Жұп функцияны анықтаңыз.

- A) $y = |x|x^4 + x^2$.

B) $y = |x| x^4 + x^3$.

C) $y = |x| x^4 + x$.

D) $y = |x| x^4 + x^5$.

E) $y = |x| x^4 - x^3$.

14. $y = (\ln x)^2$ функциясының туындысын табыңыз.

A) $\frac{\ln x}{2}$.

B) $\frac{\ln x}{x}$.

C) $\frac{x \ln x}{2}$.

D) $\frac{1}{x}$.

E) $\frac{2 \ln x}{x}$.

15. $f(x) = 5 \cos^2 x + 7x$ функциясының алғашқы функциясының жалпы түрі:

A) $\frac{5}{2}x + \frac{5}{4} \sin 2x + C$

B) $\frac{5 \cos^3 x}{3} + \frac{7x^2}{2} + C$

C) $\frac{x}{2} + \frac{1}{4} \sin 2x + C$

D) $\frac{5}{2}x + \frac{5}{4} \sin 2x + \frac{7x^2}{2} + C$

E) $-\frac{5 \cos^3 x}{3} + \frac{7x^2}{2} + C$

16. Ахмет сүйірбұрышты және доғалбұрышты үшбұрыштың бұрыштарын өлшеді. Олардың төртеуінің өлшемдері мынадай: $110^\circ, 75^\circ, 65^\circ, 15^\circ$.

Сүйірбұрышты үшбұрыштың кіші бұрышы неге тең?

A) 40°

B) 15°

C) 65°

D) 55°

E) 5°

17. α жазықтығы ABC үшбұрышының AB және BC қабырғаларын сәйкесінше D және E нүктелерінде қияды және $AC \parallel \alpha$. Егер BD: AB=3:4 және AC=10 см болса, DE-ні табыңыз.

A) 31 см

B) 7,5 см

C) 6 см

D) 13,5 см

E) 40 см

18. $A(0; -2)$ және $B(-3; 0)$ берілсе, $AP = BP$ теңдігі орындалатын $P(x; y)$ нүктелерінің жиынын көрсетіңіз.

A) $x - y = 4$

B) $4y - 6x = 5$

C) $(x - 1,5)^2 + (y + 2)^2 = 9,75$

D) $x^2 + y^2 = 9$

E) $2x + 3y = 5$

19. Өзен жағасында орналасқан А және В пунктерінің ара қашықтығы 10 км. А пунктiнен шыққан қайық өзен ағысының бойымен жүзіп В пунктiне келді де, кідiрместен кері қайтты. Егер қайықтың тынық судағы жылдамдығы 3 км/сағ болса, онда А-дан В-ға жету үшін В-дан А-ға жетуге кеткен уақыттан 2 сағ 30 мин кем уақыт жұмсалар еді. А пунктiнен В пунктiне 2 сағ жету үшін қайықтың тынық судағы жылдамдығының қандай болуы қажет?

A) 7 км/сағ.

B) 6 км/сағ.

C) 5 км/сағ.

D) 8 км/сағ.

E) 4 км/сағ.

20. Радиусы а-ға тең дөңгелекке іштей квадрат сызылған, бұл квадратқа іштей дөңгелек сызылған және т.с.с. Онда барлық квадраттардың аудандарының қосындысы неге тең?

A) $4\pi a^2$.

B) $3a^2$.

C) $4a^2$.

D) $2\pi a^2$.

E) $3\pi a^2$.

21. $\left(6x^2 - 1 + \frac{x+4}{x+1}\right)$ өрнегі неге тең?

A) $\frac{6+6x}{x+1}$

B) $\frac{6x^2 + 6x + 3}{x+4}$

C) $\frac{3x^3 + 4x + 3}{x+1}$

D) $\frac{6x^2 - 6x + 3}{x+1}$

E) $\frac{6x^3 + 6x^2 + 3}{x+1}$

F) $\frac{6x^3 + 6x - 3}{x-1}$

G) $\frac{6x^2(x+1)+3}{x+1}$

H) $\frac{6x^2 + 7x + 3}{x+1}$

22. $\frac{0,75(8x-12)-4x+8}{2x-1} = 0$ теңдеуінің түбірі:

A) түбірі жоқ

B) 1

- C) 0,4
- D) 3
- E) 0,5
- F) екі түбірі бар
- G) 0
- H) 0,75

23. Бір уақытта ашылған екі кран бассейнді $\frac{2}{3}$ бөлігін 8 минутта

толтырады. Егер бірінші кран екінші кранға қарағанда бассейнді 10 минут тезірек толтыратын болса, онда:

- A) Бірінші кран жеке өзі бассейнді 20 мин толтыра алады.
- B) Бірінші кран жеке өзі бассейнді 25 мин толтыра алады.
- C) Екінші кран жеке өзі бассейнді 30 мин толтыра алады.
- D) Бірінші кран жеке өзі бассейнді 30 мин толтыра алады.
- E) Екінші кран жеке өзі бассейнді 40 мин толтыра алады.
- F) Екі кран бірігіп бассейнді 12 мин толтырады.
- G) Екінші кран жеке өзі бассейнді 35 мин толтыра алады.
- H) Екі кран бірігіп бассейнді 20 мин толтырады.

24. $2^{x^2-1} - 3^{x^2} = 3^{x^2-1} - 2^{x^2+2}$ тендеуінің түбірлері бар нұсқаларды анықтаңыз.

- A) -1
- B) 2
- C) $-\sqrt{3}$
- D) $\sqrt{2}$
- E) 3
- F) $-\sqrt{2}$
- G) 1
- H) $\sqrt{3}$

25.
$$\begin{cases} \log_2 x + \log_2 y = 5 \\ x + y = 18 \end{cases}$$

тендеулер жүйесі үшін орындалатын дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

- A) $x+y+xy=34$
- B) y -тің ең үлкен мәні 10-ға тең
- C) $x-y=7$
- D) $xy=32$
- E) x -тің ең кіші мәні 2-ге тең
- F) $xy=20$
- G) (14; 4), (4; 14) шешімі
- H) $x^2+y^2=91$

26. $|5x + 1| \leq 2$ теңсіздігін қанағаттандыратын x -тің мәндерін көрсетіңіз.

- A) $\frac{4}{5}$
- B) $\frac{1}{5}$
- C) $-\frac{3}{5}$

D) $\frac{3}{5}$

E) $\frac{2}{5}$

F) $-1\frac{1}{5}$

G) $1\frac{1}{5}$

H) $-\frac{2}{5}$

27. $3^x - 3^{1-x} \leq 2$ теңсіздігінің:

A) Ең кіші бүтін шешімі -1 -ге тең

B) Ең үлкен бүтін шешімі -1 -ге тең

C) Ең кіші бүтін шешімі 1 -ге тең

D) Ең кіші бүтін шешімі жоқ

E) Ең үлкен бүтін шешімі 0 -ге тең

F) Ең үлкен бүтін шешімі жоқ

G) Ең кіші бүтін шешімі 2 -ге тең

H) Ең үлкен бүтін шешімі 1 -ге тең

28. $\sqrt{5x-3} = \sqrt{3x+3}$ теңдеуінің түбірі:

A) x – теріс таңбалы сан

B) x – тақ сан

C) x – құрама сан

D) x – иррационал сан

E) x – бөлшек сан

F) x – жұп сан

G) x – жай сан

H) x – оң таңбалы сан

29. Мәні $5\sin^2\frac{3\pi}{4} - 3\cos^2\frac{\pi}{3} + \operatorname{tg}\pi$ тригонометриялық өрнектің мәніне тең

болатын өрнек:

A) $5\sin^2\frac{3\pi}{4} - 3\cos^2\frac{\pi}{3}$

B) $5\sin\frac{3\pi}{4} - 3\cos^2\frac{\pi}{3}$

C) $5\cos^2\frac{3\pi}{4} - 3\sin^2\frac{\pi}{3} + \operatorname{tg}\pi$

D) $5\sin^2\frac{3\pi}{4} + 3\cos^2\frac{\pi}{3} - \operatorname{tg}\pi$

E) $5\sin^2\frac{3\pi}{4} - 3\sin^2\frac{\pi}{6} + \operatorname{tg}\pi$

F) $5\sin^2\frac{3\pi}{4} - 3\cos^2\frac{\pi}{3} + \operatorname{tg}\frac{\pi}{4}$

G) $5\cos^2\frac{3\pi}{4} - 3\cos^2\frac{\pi}{6} + \operatorname{tg}\pi$

$$H) 5 \sin^2 \frac{3\pi}{4} - 3 \cos^2 \frac{\pi}{3} - \operatorname{tg} \pi$$

$$30. \cos \frac{\pi(2x+9)}{3} = \frac{1}{2} \text{ теңдеуінің түбірлерін анықтаңыз.}$$

- A) $5+3n$
- B) $-5+3n$
- C) $6+5n$
- D) $-3-5n$
- E) $-4+3n$
- F) $3-5n$
- G) $-6+5n$
- H) $4+3n$

ФИЗИКА

1. Массасы 1 т автомобиль 72 км/сағ жылдамдықпен қозғалады. Үйкеліс коэффициентінің максимал шамасы 0,7. Автомобильдің минимал тежелу жолы:

- A) 380 м.
- B) 29 м.
- C) 14 м.
- D) 37 м.
- E) 58 м.

2. Қатаңдығы 300 Н/м серіппеге ілінген жүктің амплитудасы 2 см. Ал ең үлкен жылдамдығы 2 м/с болса, дене массасы

- A) 50 г
- B) 80 г
- C) 30 г
- D) 10 г
- E) 20 г

3. 72 км/сағ жылдамдықпен қозғалып келе жатқан массасы 1000 т поезд жылдамдығын 108 км/сағ-қа арттырғанда орындалатын жұмыс

- A) $3,5 \cdot 10^8$ Дж
- B) $2,5 \cdot 10^8$ Дж
- C) $1,5 \cdot 10^8$ Дж
- D) $2 \cdot 10^8$ Дж
- E) $3 \cdot 10^8$ Дж

4. Өзара тіркескен екі арба 2 м/с жылдамдықпен қозғалып, қарсы келе жатқан үшінші арбаға соғылады. Серпімсіз соққыдан кейінгі арбалардың жылдамдығы 1 м/с болса, үшінші арбаның соқтығысқанға дейінгі жылдамдығы (арбалардың массалары бірдей)

- A) 1,2 м/с
- B) 2 м/с
- C) 0,5 м/с
- D) 1 м/с
- E) 0,6 м/с

5. Бір атомды идеал газдың 2 молін 50 К-ге изобаралық қыздырған. Газдың атқаратын жұмысы ($R = 8,31$ Дж/(моль·К))

- A) 2493 Дж.

- B) 1662 Дж.
- C) 2077,5 Дж.
- D) 831 Дж.
- E) 1246,5 Дж.

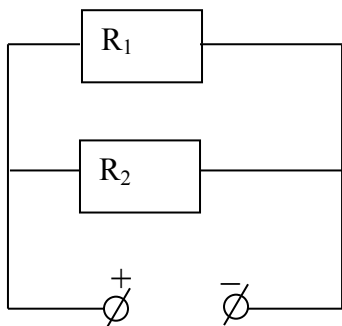
6. Изохоралық процесте газға $4 \cdot 10^{10}$ Дж жылу берілген газдың ішкі энергиясы мен ұлғайғандағы жұмысы

- A) $\Delta U=0$; $A=4 \cdot 10^{10}$ Дж.
- B) $\Delta U=4 \cdot 10^{10}$ Дж; $A=4 \cdot 10^{10}$ Дж.
- C) $\Delta U=0$; $A=0$.
- D) $\Delta U=4 \cdot 10^{10}$ Дж; $A=0$.
- E) $\Delta U=2 \cdot 10^{10}$ Дж; $A=4 \cdot 10^{10}$ Дж.

7. Массасы m және заряды $+q$ бөлшек электр өрісінде a үдеумен қозғалса, оның кернеулігі

- A) $\frac{ma}{q}$
- B) mqa
- C) $\frac{a}{mq}$
- D) $\frac{q}{ma}$
- E) $\frac{mq}{a}$

8. Егер $R_1 = 12$ Ом, $R_2 = 4$ Ом болса, ток күшінің $\frac{I_1}{I_2}$ қатынасын тап (сурет).

- A) 3.
- B) 1/12.
- C) 1/3.
- D) 1.
- E) 1/4.

9. Тербелмелі контур катушкасының индуктивтігін $0,88$ мГн –ге арттырғанда оның тербеліс жиілігі 20% –ға кеміді. Катушканың бастапқы индуктивтігі

- A) 2 мГн
- B) 1 мГн
- C) 4,5 мГн
- D) 1,6 мГн
- E) 3,14 мГн

10. Материалдық нүкте $x = 0,03 \cdot \cos \pi t$ теңдеуі бойынша тербелсе, нүктенің максимал үдеуінің модулі

- A) $4,9 \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$.
- B) $4 \cdot 10^{-2} \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$.
- C) $\frac{\pi}{2} \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$.
- D) $6,28 \cdot 10^{-2} \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$.
- E) $2 \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$.

11. Радиоқабылдағыш тербелмелі контуры конденсаторының сыйымдылығы 50 нФ, ал катушқасының индуктивтігі 0,2 мкГн. Қабылдағыш жұмыс істейтін толқын ұзындығы ($c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

- A) ≈ 200 м
- B) ≈ 500 м
- C) ≈ 20 м
- D) ≈ 150 м
- E) ≈ 100 м

12. Дыбысты жеткізу үшін жиілігі жоғары тербеліс амплитудасын дыбыстікіндей жиілікпен өзгерту радиобайланысының аталуы:

- A) Дыбыс сигналын электр сигналына айналдыру.
- B) Электр сигналын дыбыс сигналына айналдыру.
- C) Детектрлеу.
- D) Амплитудалық модуляция.
- E) Резонанс.

13. Ең жақсы көру қашықтығы 18 см-ге тең жақыннан көргіш көз үшін фокус аралығы $F = 3$ см -ге тең лупаның беретін үлкейтуі

- A) 5,25 есе.
- B) 6 есе.
- C) 0,5 есе.
- D) 0,16 есе.
- E) 6,25 есе.

14. Фотоэффект құбылысы кезінде бөлінген электрондардың $U_T = 10$ В потенциалдар айырымында толығымен тежелуі үшін жеткілікті жарықтың жиілігі (Фотоэффект басталатын жиілік $\nu_0 = 6 \cdot 10^{14}$ Гц; $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с; $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)

- A) $6 \cdot 10^{14}$ Гц
- B) $1,1 \cdot 10^{15}$ Гц
- C) $3 \cdot 10^{15}$ Гц
- D) $4,3 \cdot 10^{13}$ Гц
- E) $15,4 \cdot 10^{13}$ Гц

15. Цезий толқын ұзындығы $0,589 \cdot 10^{-6}$ м сары монохроматты жарықпен сәулелендірілген. Электронды шығару жұмысы $1,7 \cdot 10^{-19}$ Дж. Цезийден ұшып шыққан фотоэлектрондардың кинетикалық энергиясы ($h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с, $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

- A) $1,7 \cdot 10^{-19}$ Дж.
- B) $1,8 \cdot 10^{-19}$ Дж.

C) $1,8 \cdot 10^{-20}$ Дж.

D) $1,9 \cdot 10^{-20}$ Дж.

E) $1,2 \cdot 10^{-18}$ Дж.

16. Таза шыны ыдысқа су құйылған. Егер су құйылған ыдыс салмақсыздықта орналасса

A) судың беті сфералық пішінге келеді.

B) ешқандай өзгеріс болмайды.

C) судың беті ойыс пішінге келеді.

D) су ыдыстан төгіледі

E) су шыны бетіне толық жұғатын болғандықтан, салмақсыздықта ыдыстың іші-сырты түгелімен суланады.

17. 400 м/с жылдамдықпен ұшып келе жатқан оқ тосқауылға тиіп, 32 см тереңдікке бойлай енеді. Оқтың үдеуі және тосқауыл ішіндегі қозғалыс уақыты

A) $2,5 \cdot 10^5$ м/с², 1,6 с.

B) 2,5 м/с², 1,6 мс.

C) $2,5 \cdot 10^{-5}$ м/с², 1,6 мс.

D) $0,25 \cdot 10^5$ м/с², 16 мс.

E) $2,5 \cdot 10^5$ м/с², 1,6 мс.

18. Мұз үстінде тұрған бала горизонталь бағытта тас лақтырғанда артқа қарай 0,3 м-ге жылжыды. Үйкеліс коэффициенті 0,015, ал тас массасы бала массасынан 20 есе аз болса, тастың бастапқы жылдамдығы ($g = 10$ м/с²)

A) $6 \frac{m}{c}$

B) $4 \frac{m}{c}$

C) $10 \frac{m}{c}$

D) $8 \frac{m}{c}$

E) $12 \frac{m}{c}$

19. Массалары 13 г екі бірдей қорғасын шарлар ұзындығы 5 м жіптерге бір нүктеде ілінген. Оларға теріс заряд бергеннен кейін, шарлар бір-бірінен 6 м-ге алыстады. Өзара тебіліс күші ($\sin 37^\circ = \cos 53^\circ = 0,6$)

A) $\approx 0,03$ Н.

B) $\approx 0,01$ Н.

C) $\approx 0,05$ Н.

D) $\approx 0,02$ Н.

E) $\approx 0,04$ Н.

20. Электрон импульсі толқын ұзындығы $5,2 \cdot 10^{-7}$ м фотон импульсына тең болу үшін қозғалатын жылдамдығы ($m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг, $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с)

A) 10 км/с.

B) 18 км/с.

C) 1,9 км/с.

D) 3 км/с.

E) 1,4 км/с.

21. Қандай заттың агрегаттық күйлерінің ішкі энергиясы оның бөлшектерінің жылулық қозғалысының және кинетикалық энергиясының қосындысынан болады?

- A) Электрленген дене
- B) Қатты дене
- C) Магниттелген дене
- D) Сұйықтар
- E) Газдар
- F) Температурасы жоғары қатты дене
- G) Температурасы төмен қатты дене
- H) Температурасы төмен сұйық

22. Екі дененің қозғалыс теңдеулері: $x_1 = 3 + 2t$ және $x_2 = 6 + t$. Олардың кездесетін уақыты мен орны:

- A) $t = 1$ с, $x = 6$ м
- B) $t = 2$ с, $x = 8$ м
- C) $t = 3$ с, $x = 9$ м
- D) $t = 3$ с, $x = 6$ м
- E) $t = 1$ с, $x = 7$ м
- F) $t = 4$ с, $x = 6$ м
- G) $t = 5$ с, $x = 5$ м
- H) $t = 1$ с, $x = 9$ м

23. Екі бірдей қорғасын шар бір-біріне қарама-қарсы бағытта g және $2g$ жылдамдықпен қозғалып келеді. Шарлардың серпімсіз соқтығысуы нәтижесінде олардың температуралары ... шамасына артады.

- A) $\Delta T = \frac{2g^2}{3c}$
- B) $\Delta T = \frac{4g^2}{3c}$
- C) $\Delta T = \frac{3g^2}{8c}$
- D) $\Delta T = \frac{8g^2}{3c}$
- E) $\Delta T = \frac{9g^2}{4c}$
- F) $\Delta T = \frac{5g^2}{2c}$
- G) $\Delta T = \frac{7g^2}{3c}$
- H) $\Delta T = \frac{9g^2}{8c}$

24. Массасы 15 т ұшақ ұшу жолағымен 600 м жол жүріп жерден көтерілуі үшін 144 км/сағ жылдамдық алады. Қозғалысты теңүдемелі деп санап, ұшақтың жылдамдық алу уақытын, үдеуін және күшін анықтаңыз

- A) ≈ 20 Н
- B) ≈ 13 м/с²
- C) ≈ 15 с
- D) $\approx 1,3$ м/с²
- E) ≈ 30 с
- F) ≈ 20 кН
- G) $\approx 2,6$ м/с²
- H) ≈ 3 с

25. Адам түшкірген кезде сұйық тамшысы 170 км/сағ жылдамдықпен ұшып шығады. Жөтелген кезде оның жылдамдығы 900 км/сағ-қа жетуі мүмкін. Түшкірген және жөтелгенде кездегі массасы 1 г тамшының кинетикалық энергиясын анықтаңыз.

- A) 1,1 Дж
- B) 31,25 Дж
- C) 0,3 Дж
- D) 6 Дж
- E) 111 Дж
- F) 3 Дж
- G) 11 Дж
- H) 25 Дж

26. Массасы 0,9 г, заряды 0,2 мкКл теріс зарядталған шар 5mg күшке шыдайтын жіпке ілінген. Жіп үзілу үшін осы шардың астына заряды 0,2 мкКл оң зарядталған шардың орналасу қашықтығы:

($g = 10 \text{ м/с}^2$, $k = 9 \cdot 10^9 \text{ Н} \cdot \text{м}^2 / \text{Кл}^2$)

- A) 10 см
- B) 20 см
- C) 0,2 м
- D) 0,05 м
- E) 100 м
- F) 5 см
- G) 0,1 м
- H) 1 см

27. Көлденең қимасының ауданы $S=1 \text{ мм}^2$ оралған мыс сым арқылы $I = 20 \text{ А}$ ток өтіп, орамның ортасынан $H = 178 \text{ А/м}$ магнит өрісінің кернеулігін туғызады. Оралып тұрған сымның шеттеріндегі U потенциалдар айырымы неге тең?

- A) 2,4 В
- B) 1,7 В
- C) 0,6 В
- D) 6 В
- E) 12 В
- F) 2 В
- G) 0,24 В
- H) 0,12 В

28. Индукциясы $B=0,5 \text{ Тл}$ болатын біртекті магнит өрісіне массасы $m=102 \text{ г}$, ұзындығы $\Delta l = 0,2 \text{ м}$ болатын өткізгіш екі динамометрге горизонталь ілінген. Магнит өрісінің сызықтары өткізгішке перпендикуляр. Өткізгіш арқылы $I = 5 \text{ А}$ ток жүргенде, әр динамометрдің көрсетуі қаншаға өзгереді? Қандай ток өткенде өткізгіш салмақсыздық күйде болады?

- A) 25 Н
- B) 2,5 Н
- C) 0,25 Н
- D) 1 А
- E) 20 А
- F) 0,5 А
- G) 10 А
- H) 5 Н

29. Екі ракета қозғалмайтын бақылаушыға қатысты $v_1 = 0,6 c$ және $v_2 = 0,9 c$ жылдамдықпен бір-біріне қарама-қарсы қозғалады. Жылдамдықтарды қосудың классикалық және релятивтік формулалары бойынша ракеталардың жақындау жылдамдығын анықтаңыз.

- A) $v_{\text{кл}} = 1,5 c$
- B) $v_{\text{рел}} = 0,745 c$
- C) $v_{\text{рел}} = 9,74 c$
- D) $v_{\text{кл}} = 2,5 c$
- E) $v_{\text{кл}} = 3,5 c$
- F) $v_{\text{рел}} = 0,974 c$
- G) $v_{\text{рел}} = 0,854 c$
- H) $v_{\text{кл}} = 0,5 c$

30. Ядролар мен бөлшектердің түрленуі кезінде сақталатын заңдылықтар:

- A) Резерфорд пен Содди формуласы арқылы өрнектеледі;
- B) кез келген элемент атомының ядросындағы протондар саны сол элементтің Менделеев кестесіндегі реттік санына тең;
- C) абсолют қара дененің толық сәуле шығару қабілеті оның абсолют температурасының төртінші дәрежесіне тура пропорционал;
- D) радиоактивті изотоп ядроларының тек жартысы ыдырайтын уақыт осы изотоптың жартылай ыдырау периоды;
- E) әрбір электронның немесе протонның заряды бір элементар зарядқа тең;
- F) нейтрондармен атқылау арқылы ірі жарықшаларға бөлінуі;
- G) ыдырайтын ядроның массалық саны ыдырауда пайда болған бөлшектердің массалық сандарының қосындысына тең;
- H) ыдырайтын ядроның зарядтық саны ыдырауда пайда болған бөлшектердің зарядтық сандарының қосындысына тең;

ХИМИЯ

1. 0,4 моль натрий оксиді құрамындағы натрий атомдары саны:

- A) $4,816 \cdot 10^{23}$ атом
- B) $2,45 \cdot 10^{23}$ атом
- C) $5,123 \cdot 10^{23}$ атом
- D) $6,02 \cdot 10^{23}$ атом
- E) $3,01 \cdot 10^8$ атом

2. 19 протон, 20 нейтрон және 19 электрон бар элементтің салыстырмалы атомдық массасы

- A) 19
- B) 39
- C) 26
- D) 78
- E) 38

3. Су тектік байланыс түзуге бейім элемент, оның атом ядросындағы протон саны

- A) фосфор, 15
- B) бор, 5
- C) хлор, 17
- D) натрий, 11
- E) кремний, 14

4. Натрий мен су арасындағы реакцияның типі
- A) Экзотермиялық, қосылу.
 - B) Экзотермиялық, алмасу.
 - C) Экзотермиялық, орын басу.
 - D) Эндотермиялық, алмасу.
 - E) Эндотермиялық, орын басу.
5. Сілтілік металл гидроксидінің диссоциациялану дәрежесі 20%. Осы ерітіндідегі әр 100 молекуладан диссоциацияланбаған молекулаға сәйкес келетін гидроксид иондардың саны
- A) 40
 - B) 10
 - C) 20
 - D) 50
 - E) 25
6. Бұл реакция металдардың тотықсыздандырғыштық қасиетін көрсетеді
- A) $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2$
 - B) $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
 - C) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{HNO}_3 \rightarrow 2\text{NaNO}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$
 - D) $\text{Ca}(\text{OH})_2 + 2\text{NaCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + 2\text{NaOH}$
 - E) $\text{Zn} + 2\text{HCl}(\text{конц.}) \rightarrow \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2$
7. Ерітінді тығыздығын анықтайтын құрал:
- A) термометр
 - B) ареометр
 - C) вольтметр
 - D) барометр
 - E) колориметр
8. Көмірқышқыл газын барий гидроксидінің ерітіндісі арқылы өткізгенде 394 г тұнба түзілген. Жұмсалған көмірқышқыл газының көлемі (қ.ж):
- A) 22,4 л
 - B) 33,6 л
 - C) 56,0 л
 - D) 44,8 л
 - E) 11,2 л
9. Бейтараптану реакциясының үрдісі
- A) $\text{Zn}(\text{OH})_2 + \text{HBr} \rightarrow$
 - B) $\text{Zn} + \text{HBr} \rightarrow$
 - C) $\text{ZnO} + \text{HBr} \rightarrow$
 - D) $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2 + \text{HCl} \rightarrow$
 - E) $\text{Zn} + \text{Br}_2 \rightarrow$
10. Хлорлылау қышқылдың (HClO) құрамындағы хлордың тотығу дәрежесі:
- A) 0.
 - B) +1.
 - C) -2.
 - D) +2.
 - E) -1.
11. Күкірт оксиді (VI):
- A) тұз түзбейтін оксид
 - B) амфотерлі оксид
 - C) әрі тұз түзбейтін оксид, әрі негіздік оксид

- D) қышқылдық оксид
E) негіздік оксид
12. Бертолле тұзымен әрекеттесетін заттар:
A) HCl және Cl₂
B) HCl және P
C) HCl және S
D) HCl және N₂
E) HCl және O₂
13. Кремнийдің жер қыртысында таралуы бойынша орны:
A) бесінші
B) төртінші
C) үшінші
D) екінші
E) бірінші
14. Мыс және алюминий ұнтақтар қоспасының 20 грамына күкірт қышқылының ерітіндісімен әсер еткенде, 72 л сутек бөлініп шықты (қ.ж.). Қоспадағы мыстың массалық үлесін анықтаңыз.
A) 85%.
B) 65%.
C) 70%.
D) 68%.
E) 73%.
15. Массасы 21,6 г мыс пен алюминийдің қоспасына сілтінің артық мөлшерімен әсер еткенде 6,72 л (қ.ж.) газ жиналды. Қоспаның құрамындағы мыстың массалық үлесі %
A) 80%
B) 70%
C) 75%
D) 65%
E) 85%
16. Шығымы 70% болатын хлорциклопентанның 14,6 г алу үшін, 14 г циклопентанмен әрекеттесетін хлордың көлемі(қ.ж.)
A) 70 л
B) 35,5 л
C) 44,8 л
D) 22,4 л
E) 12 л
17. Этанол, глицерин және фенол берілген. Осы қатарда гидроксилдегі сутектің қозғалғыштығының өзгеруі:
A) Кемиді.
B) Артады, сосын кемиді.
C) Артады.
D) Кемиді, сосын артады.
E) Өзгермейді.
18. Қанттың массалық үлесі 20% болатын 1 кг ерітіндісін 0,5 кг-ға дейін суалтқанда алынған ерітіндідегі еріген заттың массалық үлесі (%)
A) 35
B) 40
C) 45

D) 50

E) 55

19. 50 г полипропиленді толық жағу үшін қажет (қ.ж.) ауаның көлемі (Ауадағы оттектің көлемдік үлесі – 0,2.)

A) 500 л

B) 600 л

C) 400 л

D) 300 л

E) 700 л

20. Массасы 40 г 3,2 %-ті бромды бар бром суы, көлемі 400 мл (қ.ж.) этан мен этиленнің қоспасын түссіздендірді. Қоспадағы этиленнің көлемдік үлесі:

A) 48 %.

B) 47 %.

C) 46 %.

D) 45 %.

E) 44 %.

21. 2 моль темір (II) хлориді бар ерітіндіні электролиздегенде түзілетін темір (II) гидроксидінің массасы (г)

A) 160

B) 320

C) 360

D) 180

E) 80

F) 120

G) 90

H) 270

22. Кальций нитратының ерітіндісі мен құрамында 10,6 г натрий карбонаты бар ерітіндісін араластырғанда түзілген тұнбаның массасы мен мөлшері:

A) 5; 0,1

B) 10; 0,2

C) 15; 0,2

D) 20; 0,4

E) 10; 0,1

F) 15; 0,3

G) 18; 0,3

H) 10; 0,4

23. Тұз тұзбейтін оксидтер:

A) азот монооксиді

B) күкірт триоксиді

C) кремний диоксиді

D) азот пентаоксиді

E) диазоттриоксиді

F) марганец гептаоксиді

G) көміртек оксиді

H) хлор монооксиді

24. Келтірілген $\text{SO}_2 + \text{NaIO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 + \text{NaI}$ реакция схемасындағы тотықтырғыштың тотығу дәрежесінің өзгеруі:

A) $\text{I}^{+3} \rightarrow \text{I}^0$

B) $\text{S}^{+4} \rightarrow \text{S}^0$

- C) $I^{-1} \rightarrow I^0$
- D) $S^{-2} \rightarrow S^0$
- E) $S^0 \rightarrow S^{-2}$
- F) $I^0 \rightarrow I^{-1}$
- G) $S^{+4} \rightarrow S^{+6}$
- H) $I^{+5} \rightarrow I^{-1}$

25. Қорғасын сульфиді жануынан күкіртті газ түзілуінің реакция теңдеуіндегі барлық коэффициенттердің қосындысын табыңыз.

- A) 5
- B) 4
- C) 6
- D) 7
- E) 2
- F) 1
- G) 3
- H) 9

26. Қате берілген жауаптар:

- A) аммиак – түссіз, өткір иісті, ауадан 2 есе дей жеңіл газ
- B) аммиакты тұрмыста ауаны кептіру үшін қолданады
- C) бөлме температурасында 1 көлем суда 700 көлем аммиак ериді
- D) сұйық аммиак тоңазытқыш қондырғыларда қолданылады
- E) азидтер – аммиактың металдармен түзген тұздар
- F) аммиакты негізінде азот қышқылын және азоты бар тыңайтқыштар алу үшін пайдаланады
- G) аммиакқа тән химиялық реакциялардың типтері : қосылу, алмасу, айырылу, орын басу
- H) аммиак галогенсутектер сияқты қышқылдар класына жатады

27. Алюминий хлориді әрекеттеспейді:

- A) натрий карбонатымен
- B) калий гидроксидімен
- C) натрий сульфидімен
- D) натрий фосфатымен
- E) барий нитратымен
- F) натрий сульфатымен
- G) натрий ацетатымен
- H) натрий гидроксидімен

28. Вюрц реакциясы бойынша пентан алу үшін қандай алкилгалогенидтердің жұбы қажет?

- A) метил-этил
- B) пропил-пропил
- C) метил-пропил
- D) метил-пентил
- E) этил-бутил
- F) этил-пропил
- G) пропил-бутил
- H) этил-пентил

29. Глицерин мен фенол ерітінділерін ажыратуға ... реактивтерді қолдануға болады.

- A) Na_2CO_3

- B) FeCl_3 (ерігінді)
- C) Br_2 (ерігінді)
- D) $[\text{Ag}(\text{NH}_3)_2]\text{OH}$
- E) $\text{Cu}(\text{OH})_2$
- F) фенолфталеин
- G) H_2
- H) CuSO_4

30. Қосылу реакциялары

- A) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \rightarrow$
- B) $\text{C}_3\text{H}_6 + \text{H}_2 \rightarrow$
- C) $\text{C}_2\text{H}_4 + \text{HBr} \rightarrow$
- D) $\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_3 + \text{Cl}_2 \rightarrow$
- E) $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$
- F) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow$
- G) $\text{C}_2\text{H}_2 + \text{H}_2 \rightarrow$
- H) $\text{CH}_4 + \text{Cl}_2 \rightarrow$

БИОЛОГИЯ

1. Гастрола бұл:

- A) жұмыртқа жасушаларының ұрықтануы
- B) екі қабатты ұрық
- C) бунақденелілердің дернәсілі
- D) бір қабатты ұрық
- E) желілер мүшесінің қалыптасуы

2. Мүшелер мен мүшелер жүйесінің қызметін зерттейтін ғылым

- A) Гигиена
- B) Экология
- C) Физиология
- D) Эмбриология
- E) Тәнтану

3. Санитар қызметін атқарады

- A) Сүт қышқыл бактериясы
- B) Азот бактериясы
- C) Шіріту бактериясы
- D) Күкірт бактериясы
- E) Ашыту бактериясы

4. Табиғатта қолайсыз жерлерде өсе береді:

- A) Саңырауқұлақтар
- B) Қауын
- C) Балдырлар
- D) Алма ағашы
- E) Қыналар

5. Мың жылға дейін тіршілігін сақтап ,елу жылда ғана жеміс бере бастайтын ашық тұқымды өсімдіктің түрі:

- A) Кәдімгі қарағай
- B) Туя
- C) Секвоя
- D) Самырсын
- E) Зеравшан аршасы

6. Алқа тұқымдасына жататын өсімдік:

- A) Жусан
- B) Баклажан
- C) Қарабидай
- D) Жауқазын
- E) Бақбақ

7. Біржасушалы қарапайым жәндік

- A) Гидра
- B) Медуза
- C) Полип
- D) Арцелла
- E) Теңіз жұлдызы

8. Омыртқалы жануарларда зәршығару мүше

- A) Вакуольдер
- B) Бүйрек
- C) Мальпигий түтікше
- D) Тері
- E) Жасыл без

9. Зат алмасудың баяулауына, ақыл есінің кем болуына әкелетін балалар ауруы:

- A) Микседема
- B) Бақшаңкөз
- C) Алып
- D) Қант
- E) Кретинизм

10. Рецепторлар қызметі:

- A) қозуды тасымалдайды
- B) тітіркенгіштікті қабылдайды
- C) қозуды орталық жүйке жүйесінен қызмет атқарушы мүшеге өткізеді
- D) қозуды сезімтал нейроннан қимыл нейронына өткізеді
- E) қозуды орталық жүйке жүйесінен мүшеге өткізеді

11. Адам денесінің құрсақ және кеуде қуыстарын бөліп тұратын бұлшықет:

- A) Көкет
- B) Шайнау бұлшықеті
- C) Құрсақ бұлшықеті
- D) Қол бұлшықеті
- E) Кеуде бұлшықеті

12. Гуморальдық реттелуде негізгі рөл атқаратын заттар

- A) Гормондар
- B) Бездер
- C) Қан, лимфа ұлпа сұйықтығы
- D) Жыныс бездері
- E) Мүшелер

13. Өкпенің тіршілік сыйымдылығы дегеніміз:

- A) Дем шығарғаннан соң өкпеде қалып қойған ауаның мөлшері.
- B) Демді сыртқа шығарғандағы ауаның көп мөлшері.
- C) Демді ішке алғандағы кірген ауаның көп мөлшері.
- D) Кеңірдек пен бронхылардағы ауа мөлшері.
- E) Терең дем алып, дем шығарған кездегі ауа мөлшері.

14. Ас қорыту мен тыныс жолдары түйіседі
- A) Ауыз қуысында
 - B) Ішекте
 - C) Өңеште
 - D) Жұтқыншақта
 - E) Қарында
15. Бүйректің қызметінің бұзылуынан қанда несепнәрдің мөлшерінің шектес тыс көбеюі.
- A) Нефрит.
 - B) Цистит.
 - C) Нефрон.
 - D) Энурез.
 - E) Уремия.
16. Сперматогенез нәтижесіндегі хромосомалар жиынтығы:
- A) диплоидты
 - B) триплоидты
 - C) ди және триплоидты
 - D) полиплоидты
 - E) гаплоидты
17. Фотосинтездің қараңғы фазасында синтезделеді.
- A) Моносахарид.
 - B) Нәруыз.
 - C) Фотон.
 - D) Антидене.
 - E) Май.
18. Биогенетикалық заңды ашқан ғалымдар:
- A) Г.Флори, Э.Шейн
 - B) Д.Бидл, Э.Татум
 - C) Ф.Мюллер, Э.Геккель
 - D) С.Лурия, М.Дельбрюк
 - E) Ледерберг, Э.Татум
19. Бақалар мен бунақденелілер ылғалды топырақтан пайда болады деп жазған ғалым
- A) Ф.Реди
 - B) Л.Пастер
 - C) Аристотель
 - D) С.Миллер
 - E) У.Гарвей
20. Семей полигонында атомдық жарылыс дауысы естілген уақыт
- A) Сағат 8-де
 - B) Сағат 7-де
 - C) Сағат 6-да
 - D) Сағат 9-да
 - E) Сағат 5-те
21. Тірі табиғаттағы өзгерістердің жиынтығын зерттейтін ғылым:
- A) зоология
 - B) ботаника
 - C) экология
 - D) бриология

- Е) цитология
 - Ғ) биология
 - Г) генетика
 - Н) эмбриология
22. Өркеннің негізгі орталық тірек бөлімі:
- А) тамыр
 - В) сабақ
 - С) жапырақ
 - Д) гүл
 - Е) гүлшоғыр
 - Ғ) жеміс
 - Г) тұқым
 - Н) тамырсабақ
23. Вирус терминін енгізген ғалым:
- А) Д.И.Ивановский
 - В) М.Бейерник
 - С) Ж.Кювье
 - Д) А.Н.Северцев
 - Е) К.М.Бэр
 - Ғ) С.Четвериков
 - Г) Н.И.Вавилов
 - Н) И.И.Мечников
24. Балдырларды зерттейтін ғылым:
- А) ботаника
 - В) бриология
 - С) лихеология
 - Д) микология
 - Е) алгология
 - Ғ) зоология
 - Г) герпетология
 - Н) батрахология
25. Гидраның атпа жасушаларының қызметі:
- А) қорегін аулау
 - В) регенерация
 - С) тітіркену
 - Д) дене жабыны
 - Е) көбею
 - Ғ) ас қорыту
 - Г) сөл бөлу
 - Н) жауынан қорғану
26. Мөлдір қабық пен нұрлы қабықтың арасында орналасқан:
- А) торлы қабықша
 - В) ақ қабықша
 - С) көз бұршағы
 - Д) алдыңғы қуыс
 - Е) нұрлы қабықша
 - Ғ) артқы қуыс
 - Г) қарашық
 - Н) ішкі қабықша

27. Қаны ұйымайтын ауру:
- A) анемия
 - B) лейкемия
 - C) эритропения
 - D) лейкоз
 - E) гемофилия
 - F) лимфома
 - G) орақ пішінді анемия
 - H) лейкоцитоз
28. Ішек құрттармен зақымданған ауруларға тән белгілер:
- A) басы ауырады
 - B) қантамырлар кеңейеді
 - C) қан қысымы жоғарылайды
 - D) лоқсиды
 - E) бүйрек ауырады
 - F) құсады
 - G) лимфа бездері ісінеді
 - H) гормондар бөлінеді
29. Күрделі нәруыздарға жатады:
- A) альбумин
 - B) фосфопротеид
 - C) муцин
 - D) гистон
 - E) фибриноген
 - F) глобулин
 - G) протамин
 - H) лактальбумин
30. Экологиялық факторға жатады:
- A) географиялық
 - B) абиотикалық
 - C) физиологиялық
 - D) биотикалық
 - E) морфологиялық
 - F) антропогендік
 - G) биохимиялық
 - H) этологиялық

ГЕОГРАФИЯ

1. Христофор Колумб экспедиция бастаған жыл:
- A) 1521
 - B) 1700
 - C) 1892
 - D) 1821
 - E) 1492
2. Жер бетіндегі нүктенің теңіз немесе мұхит деңгейінен тіктеуіш бойынша алған биіктігі :
- A) биіктік белдеу
 - B) абсолют биіктік
 - C) салыстырмалы биіктік

- D) биіктік белгісі
E) ендік зоналық
3. Сөнген жанартау.
A) Эльбрус.
B) Кракатау.
C) Этна.
D) Гекла.
E) Ключи шоқысы.
4. Желдің бағыты мен күшін анықтайтын құрал
A) Компас
B) Гигрометр
C) Термометр
D) Барометр
E) Флюгер
5. Монголоидтардың ... болып келеді.
A) терісінің түсі сарғыш, шашы бұйра, көзі ашық.
B) терісінің түсі ашық, шашы толқынды, тік.
C) терісінің түсі сары, шашы тік ашық, көзі жасыл.
D) терісінің түсі қара, көзі ашық.
E) терісінің түсі сары, шашы тік ашық түсті, көзі қысыңқы, бет сүйегі шығыңқы.
6. Экзогендік процесстер – бұл:
A) Вертикальды (тік) қозғалыстар.
B) Жанартаулардың атқылауы.
C) Магманың төгілуі.
D) Жел.
E) Жер сілкінісі.
7. Географиялық қабықтың құрамдас бөліктерінің өзара байланысы мен олардың бір-біріне тәуелді болуынан ... көрінеді.
A) Географиялық қабықтағы қуат алмасу.
B) Географиялық қабықтағы зат алмасу.
C) Географиялық қабықтың тұтастығы.
D) Географиялық қабықтың ырғақтылығы.
E) Географиялық қабықтың зоналылығы.
8. Тайга зонасының топырағы:
A) Күлгін топырақ.
B) Сұр топырақ.
C) Сұр, қоңыр топырақ.
D) Қара топырақ.
E) Қызыл, сары ферралит.
9. «Арал теңізі» атты еңбектің авторы
A) А.Краснов
B) А.Гумбольдт
C) Н.Северцов
D) Л.Берг
E) С.Неуструев
10. Іле өзеніндегі су қоймасы.
A) Шардара.
B) Қаратомар.

С) Қапшағай.

Д) Кеңгір.

Е) Вячеслав.

11. Жетісу Алатауының солтүстік және оңтүстік жоталарының арасынан ағып шығатын өзен

А) Қаратал

В) Емел

С) Іле

Д) Басқан

Е) Лепсі

12. Әйгілі Шайтанкөл орналасқан ұлттық парк

А) Көкшетау

В) Алтынемел

С) Баянауыл

Д) Іле Алатауы

Е) Қарқаралы

13. Диаспора дегеніміз:

А) Жүздерді құрайтын үлкен ру бірлестіктері.

В) Халықтың көп бөлігінің шыққан елінен тыс жерде қоныстануы.

С) Бір халықты екіншісінен ажыратуға мүмкіндік беретін ортақ белгілері бар қауымдастық.

Д) Адамдардың басқа жаққа уақытша немесе ұзақ уақытқа қоныс тебу процесі.

Е) Қалалардың қалыптасуы мен дамуы.

14. Ұн тартатын ірі комбинаттар орналасқан қалалар:

А) Петропавл, Семей.

В) Алматы, Ақтау.

С) Қарағанды, Балқаш.

Д) Орал, Риддер.

Е) Атырау, Арал.

15. Шығыс Қазақстан облысы... металдар өндіреді.

А) Түсті.

В) Аймақтың металлургиялық базасы дамымаған.

С) Негізінен уран кендері.

Д) Барлық металдарды шығарады.

Е) Қара.

16. Қазақстан Республикасының бес облысын тарату жөнінде Жарлық қабылданған уақыт.

А) 1999 ж. маусым

В) 1995 ж. қараша

С) 1997 ж. сәуір

Д) 1996 ж. қаңтар

Е) 1998 ж. мамыр

17. Оңтүстік-Шығыс Азия елдері.

А) Корея Республикасы, Сингапур, Тайвань, Гонконг

В) Лаос, Вьетнам, Шри-Ланка, Сингапур

С) Малайзия, Тайланд, Филиппин

Д) Гонконг, Бутан, Камбоджа, Мьянма

Е) Филиппин, Бруней, Тайвань, Непал

18. Аргентина халқының 1/3 бөлігі шоғырланған, 12 млн.халқы бар аса ірі

қала агломерациясы:

- A) Рио-де-Жанейро.
- B) Ла-пас.
- C) Үлкен Мехико.
- D) Сан-Паулу.
- E) Буэнос-Айрес.

19. Африкадағы халықтың сапасы ең төмен дәрежеде болу себебі.:

- A) Экваторда орналасуы.
- B) Елдің жартысынан астамының сауатсыздығы.
- C) Көліктің көп болуы.
- D) Елдің экономикасының жылдам дамуы.
- E) Халықтың ауылшаруашылығында жұмыстың көп істеуі.

20. Табиғаттың қатаңдығы ... игеруді қиындатады.

- A) Тынық мұхитын
- B) Атлант мұхитын
- C) Атлант-Үнді мұхитын
- D) Солтүстік мұзды мұхитын
- E) Үнді мұхитын

21. Бойлықтар бөлінеді:

- A) Қысқа
- B) Ұзын
- C) Сызықтық
- D) Атаулық
- E) Батыс
- F) Шығыс
- G) Солтүстік
- H) Оңтүстік

22. Антропогендік табиғи кешендер:

- A) Көл және батпақ
- B) Тоғандар және парктер
- C) Орман
- D) Өзендік жағалаулар
- E) Шөлдер
- F) Жасыл желекті демалыс орындары
- G) Бақтар
- H) Теңіз шығанақтары

23. Солтүстік Американың ірі түбектері

- A) Лабрадор
- B) Сомали
- C) Скандинавия
- D) Юкатан
- E) Балқан
- F) Пиреней
- G) Таймыр
- H) Калифорния

24. Жер көлемі бойынша Қазақстаннан үлкен Еуразия материгінің мемлекеттері:

- A) Беларусь

- B) Украина
 - C) Ресей
 - D) Үндістан
 - E) Қытай
 - F) Моңғолия
 - G) Канада
 - H) АҚШ
25. Қазақстанның 44%-ын алып жатқан табиғат зонасы:
- A) Орманды дала
 - B) Дала
 - C) Шөлейт
 - D) Шөл
 - E) Бұта
 - F) Орманды тундра
 - G) Биіктік белдеулер
 - H) Тропикалық көл
26. Қорықтардың басты мақсаты:
- A) Табиғи ландшафтылар эталонын мұндағы тіршілік ететін өсімдіктер мен жануарлар дүниесімен қоса сақтау
 - B) Болашақ туристік орталықтарға айналдыру
 - C) Келушілер санын арттырып, қаржы көзіне айналдыру
 - D) Жануарлардың санын арттыру
 - E) Табиғат кешендерінің табиғи даму заңдылықтарын анықтау
 - F) Өсімдіктердің жаңа түрлерін алу
 - G) Тәжірибелік зертхана құру
 - H) Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізіп, жойылып кеткен ежелгі жануарларды табу
27. Тасымалданып әкелінген майды рафинадтайтын зауыттар:
- A) Өскемен
 - B) Шымкент
 - C) Тараз
 - D) Семей
 - E) Алматы
 - F) Ақтөбе
 - G) Павлодар
 - H) Қостанай
28. «Қоныс аудару капитализмі» елдері:
- A) Алжир
 - B) Ирландия
 - C) Боливия
 - D) Жаңа Зеландия
 - E) ОАР
 - F) Қытай
 - G) Канада
 - H) Мексика
29. Ресеймен бірінші қатардағы көршілес екі ел:
- A) Норвегия
 - B) Моңғолия
 - C) Украина

- D) Беларусь
 - E) Әзербайжан
 - F) Грузия
 - G) Абхазия
 - H) Қытай
30. Дүние жүзілік мұхиттағы беткі сулардың орташа температурасы:
- A) +19, 4 °C
 - B) +45 °C
 - C) +21 °C
 - D) +16, 5 °C
 - E) -1 °C
 - F) -2 °C
 - G) +17, 5 °C
 - H) 0

ТАРИХ

1. Мезолит дәуірі жататын кезең:
- A) Тас ғасыры.
 - B) Мыс ғасыры.
 - C) Энеолит.
 - D) Темір ғасыры.
 - E) Қола ғасыры.
2. Шумер мен аккад халықтары алғаш мекендеген жер:
- A) Вавилон қаласы
 - B) Египет мемлекеті
 - C) Мидия патшалығы
 - D) Сирия жері
 - E) Қосөзен аралығы
3. Хаммурапи заң шығарарда көздеген мақсаты:
- A) сәулет өнерін дамыту
 - B) ағартушылықты дамыту
 - C) мал шаруашылығы
 - D) елде бірыңғай тәртіп пен басқару жүйесін орнату
 - E) жайылымдарды кеңейту
4. Үнді патшалықтары Ашок өкіметінің қоластына біріккен ғасыры:
- A) Б.з.б. 4-ғасырда
 - B) Б.з.б. 3-ғасырда
 - C) Б.з.б. 1-ғасырда
 - D) Б.з.б. 2-ғасырда
 - E) Б.з.б. 5-ғасырда
5. Тарихшы Тациттің “құдайлар оларға алтын мен күміс бермеген” деп айтқан ел.
- A) Славяндар.
 - B) Гректер.
 - C) Германдықтар.
 - D) Скандинавиялықтар.
 - E) Латтар.
6. XI-XII ғғ. Еуропада құрылыс салуда кеңінен қолданылған Ежелгі Рим сәулет өнерінің үлгісі:

- A) Готикалық
- B) Романдық
- C) Барокко
- D) Антикалық
- E) Классикалық

7. Шыңғыс хан бастаған басқыншылардың Жетісуға келіп кірген уақыты:

- A) 1204 ж.
- B) 1243 ж.
- C) 1219 ж.
- D) 1230 ж.
- E) 1211 ж.

8. Германияда 1525ж. шаруалар көтерілісінде белсенді әрекет жасаған облыс:

- A) Штирия
- B) Тюрингия
- C) Эльзас
- D) Швабия
- E) Франкония

9. Ағылшын буржуазиялық революциясынан кейін Англияда Стюарттар әулетін қайта қалпына келтірді:

- A) 1643 ж.
- B) 1671 ж.
- C) 1660 ж.
- D) 1649 ж.
- E) 1554 ж.

10. Қытайлар тас және темір ядролармен зеңбіректі ойлап тапты:

- A) XIII ғасырда.
- B) XII ғасырда.
- C) XIV ғасырда.
- D) XVII ғасырда.
- E) XV ғасырда.

11. 1848 жылдың мамыр айындағы Франкфурт-на-Майне парламенті отырысында қаралған негізгі мәселе:

- A) Польша жерін Пруссиядан тәуелсіз ету.
- B) Конституциялық монархия құру.
- C) Монархияны сақтау.
- D) Неміс мемлекеттерін біріктіру.
- E) Германиядағы ұсақ мемлекеттерді сақтап қалу.

12. Қытайда Синьхай революциясы болған жылдар:

- A) 1910-1911 жж.
- B) 1914-1915 жж.
- C) 1911-1913 жж.
- D) 1913-1914 жж.
- E) 1910-1913 жж.

13. Бірінші дүниежүзілік соғысқа қатысқан мемлекеттердің саны:

- A) 30.
- B) 32.
- C) 35.
- D) 38.

Е) 36.

14. 1941 ж. Еуропада бейтарап қалған мемлекеттер:

А) Швеция, Швейцария, Ирландия.

В) Австрия, Бельгия, Албания.

С) Дания, Норвегия, Югославия.

Д) Болгария, Албания, Румыния.

Е) Испания, Португалия, Голландия.

15. Францияда Шарль Де Голльдің үкіметі орнаған жыл:

А) 1941 ж.

В) 1942 ж.

С) 1943 ж.

Д) 1945 ж.

Е) 1944 ж.

16. Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық кеңесі құрылған жыл мен қала:

А) 1973 ж. Вашингтон.

В) 1972 ж. Мәскеу.

С) 1968 ж. Лондон.

Д) 1975 ж. Женева.

Е) 1975 ж. Хельсинкі.

17. Қытайда Синьхай революциясының жүзеге асырған міндеті:

А) Демократиялық мемлекет орнатты.

В) Жерді шаруаларға таратты.

С) Социализм құрлысын бастады.

Д) Толық экономикалық тәуелсіздік алды.

Е) Монархияны құлатты.

18. Испанияда "Халық майданы" пактісіне қол қойылған жыл:

А) 1936 ж.

В) 1939 ж.

С) 1937 ж.

Д) 1938 ж.

Е) 1935 ж.

19. Мексика буржуазиялық-демократиялық революциясының болған уақыты:

А) 1913-1916 ж.ж.

В) 1911-1917 ж.ж.

С) 1910-1917 ж.ж.

Д) 1914-1918 ж.ж.

Е) 1912-1919 ж.ж.

20. Кеңес халықтарының көңілінен шыққан Н.Островскийдің романы:

А) «Азапты жолда»

В) «Ана»

С) «Құрыш қалай шынықты»

Д) «Тынық Дон»

Е) «Біз Кронштадтанбыз»

21. Сақтар жайлы жазған грек авторларын көрсетіңіз:

А) Марцеллин

В) Помпей Трог

С) Ктесий

- D) Прииск
 - E) Полибий
 - F) Диодор
 - G) Геродот
 - H) Страбон
22. Қола дәуірінің Солтүстік Қазақстан жеріндегі қонысы:
- A) Петровка
 - B) Беғазы
 - C) Чаглинка
 - D) Ботай
 - E) Степняк
 - F) Дәндібай
 - G) Бесшатыр
 - H) Пеньки
23. Жужандар Түрік қағанатынан түпкілікті жеңілді:
- A) Бумын қаған кезінде
 - B) Иштеми қаған кезінде
 - C) Тардуш қаған кезінде
 - D) Тобо қаған кезінде
 - E) Мұқан қаған кезінде
 - F) Қара-Еске қаған кезінде
 - G) Құтлық қаған кезінде
 - H) Тон қаған кезінде
24. Негізгі аумағы Қазақстанның оңтүстігінде орналаспаған орта ғасырлық мемлекеттерді көрсетіңіз:
- A) Оғыз мемлекеті
 - B) Түргеш қағанаты
 - C) Ақ Орда
 - D) Сібір хандығы
 - E) Қимақ қағанаты
 - F) Қарлұқ қағанаты
 - G) Моғолстан
 - H) Ноғай Ордасы
25. Абылай хан Қырғызстанның ішкі аудандарына терең енген бірнеше әскери жорықтарын жасады:
- A) 1770 жыл
 - B) 1778 жыл
 - C) 1780 жыл
 - D) 1776 жыл
 - E) 1779 жыл
 - F) 1761 жыл
 - G) 1781 жыл
 - H) 1756 жыл
26. Алматыда жасақталған 316 –шы атқыштар дивизиясының Ұлы Отан соғысында көрсеткен ерлігі үшін марапатталған наградалары:
- A) Даңқ орденімен.
 - B) Ленин орденімен.
 - C) Кутузов орденімен.
 - D) Қызыл ту орденімен.

- E) Еңбек қызыл ту орденімен.
- F) Алтын жұлдыз орденімен.
- G) 2 – дәрежелі Суворов орденімен.
- H) Қызыл жұлдыз орденімен

27. Республикада 1960 жылдардың екінші жартысында салынған өнеркәсіп орындары:

- A) Ертіс химия – металлургия зауыты
- B) Шығыс Қазақстан мыс – химия комбинаты
- C) Өскемен қорғасын – мырыш комбинаты
- D) Павлодар алюминий зауыты
- E) Ақтөбе суперфосфат зауыты
- F) Жезқазған кен –металлургия комбинаты
- G) Атырау мұнай – химия зауыты
- H) Соколов – Сарыбай кен байыту комбинаты

28. «Маршалл жоспары» қамтыған Батыс Еуропа мемлекеттерінің саны:

- A) 10
- B) 14
- C) 11
- D) 15
- E) 17
- F) 13
- G) 12
- H) 9

29. 1970жылы сайлауда Чили президенті болып сайланған:

- A) Че Геваре
- B) X. Перон
- C) С. Альенде
- D) Ф. Кастро
- E) Ф. Батиста
- F) А. Пиночет
- G) А. Стресснер
- H) П. Эйлвин

30. Чехословакия өзінің дербес өмір сүруін тоқтатты:

- A) 1939 жылы 1 қыркүйекте
- B) 1938 жылы 5 қазанда
- C) 1936 жылы 10 қарашада
- D) 1936 жылы 16 сәуірде
- E) 1939 жылы 15 наурызда
- F) 1938 жылы 14 қазанда
- G) 1937 жылы 30 қыркүйекте
- H) 1937 жылы 9 наурызда

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Жер бетінде «Homo sapiens» түрінің өкілі пайда болды:

- A) 100 мың жыл бұрын
- B) 50 мың жыл бұрын
- C) 40 мың жыл бұрын
- D) 25 мың жыл бұрын
- E) 10 мың жыл бұрын

2. Адам шығармашылығын саналылық пен санасыздықтың синтезі деп қараған:
- A) Платон
 - B) З. Фрейд
 - C) Ч. Дарвин
 - D) Ф. Шеллинг
 - E) Демокрит
3. Қоғам мүшелерінің толып жатқан макро және микротоптарға бөлінуін, сондай-ақ топ пен топ, топ пен қоғам, топ пен адам, адам мен тұтас қоғам арасындағы қатынастарды қамтиды:
- A) Қоғам өмірінің саяси аясы
 - B) Қоғам өмірінің мәдени аясы
 - C) Қоғам өмірінің экономикалық аясы
 - D) Қоғам өмірінің әлеуметтік аясы
 - E) Қоғам өмірінің рухани аясы
4. Ғылыми танымның деңгейлері:
- A) анализдық және синтездік
 - B) индукциялық және дедукциялық
 - C) интеграциялық және дифференциациялық
 - D) деалектикалық және метофизикалық
 - E) эмпирикалық және теориялық
5. Философияда мақсат болу керек деп есептеген антикалық философ:
- A) Эпикур
 - B) Платон
 - C) Сократ
 - D) Пифагор
 - E) Зенон
6. Антикалық философия қай ғасырда Жерорта теңізі қалаларында пайда болды?
- A) б.з.б. VII ғасырда
 - B) б.з.б. VI ғасырда
 - C) б.з.б. V ғасырда
 - D) б.з.б. IV ғасырда
 - E) б.з.б. III ғасырда
7. Экономикалық қызметі бағыттау және ұйымдастыру орталықтан жүргізілетін, мемлекет тарапынан басқарылатын және қадағаланатын жүйе:
- A) Дәстүрлі экономика жүйесі
 - B) Жоспарлы экономика жүйесі
 - C) Нарықтық экономика жүйесі
 - D) Аралас экономика жүйесі
 - E) Натуралды экономика жүйесі
8. Кімнің философиясында адам философиялық зерттеулердің «бастапқы пункті және соңғы мақсаты» ретінде қарастырылады?
- A) З. Фрейдтың
 - B) И. Канттың
 - C) Ф. Ницшенің
 - D) Л. Фейербахтың
 - E) Р. Декардтың
9. Кибернетика ғылымы пайда болды:

- A) XIX ғасырдың аяғында.
B) XX ғасырдың басында
C) XX ғасырдың ортасында
D) XX ғасырдың соңында
E) XXI ғасырдың басында
10. Әлеуметтану дербес ғылым ретінде қашан қалыптасты?
A) XVII ғасырда
B) XVIII ғасырда
C) XIX ғасырда
D) XX ғасырда
E) XXI ғасырда
11. Халық саны 100 мыңға толмайтын мемлекет:
A) Лихтенштейн
B) Пәкістан
C) Испания
D) Бангладеш
E) Нигерия
12. Төменде берілген жағдайлардың қайсысында некелесуге тыйым салынбайды.
A) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірі өзге азаматпен некеде тұрса.
B) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірінің әрекет қабілеттілігі болмаса.
C) Неке тұруға тілек білдіргендердің жасы 18 болса.
D) Неке тұруға тілек білдіргендердің туыс болса
E) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірі жүйке ауруына ұшыраса.
13. Белгілі бір аумақты мекен еткен, өзіне тән шаруашылық жүргізу ерекшелігі бар, өзінің тарихи дәстүрлері қалыптасқан, тілі, мәдениеті, ұлттық психологиясы айшықтана көрініс беретін адамдар қауымдастығы:
A) ұлыс
B) ру
C) тайпа
D) ұлт
E) диспора
14. Қазақстанда ұлттық тарих және халықтар бірлігі жылы деп жарияланды:
A) 1995 жылы
B) 1996 жылы
C) 1997 жылы
D) 1998 жылы
E) 1999 жылы
15. Сенат депутаты бола алмайды:
A) Қазақстан Республикасының кемінде бес жыл азаматы болған адам.
B) Кемінде бес жыл стажы бар адам.
C) Жоғарғы білімі бар адам.
D) Тиісті аумақта кемінде үш жыл тұрақты тұрған адам.
E) Жиырма бес жасқа толған адам.
16. Өткен уақытта сезім органдарына әсер еткен, бірақ қазіргі сәтте қабылданып тұрмаған нәрсенің жалпыланған сезімдік көрнекі бейнесі қалай аталады?
A) қабылданым
B) түйсінім

- C) елестетім
 - D) дағдылым
 - E) ой қорытым
17. Бір формация шегіндегі әлеуметтік өмірдің бірте-бірте өзгеруі:
- A) Әлеуметтік саясат
 - B) Әлеуметтік революция
 - C) Әлеуметтік эволюция
 - D) Қоғамдық прогресс
 - E) Қоғамдық регресс
18. Қандай да бір өндірушілерге мемлекет тарапынан көмекке берілетін субсидия:
- A) рента
 - B) дивидент
 - C) дотация
 - D) несие
 - E) акция
19. Бәсекелесі жоқ тауарды нарыққа жалғыз жеткізуші болып табылатын және ол өз тауарларының бағасына әсер ете алатын нарықтық құрылым:
- A) картель
 - B) дуополия
 - C) олигополия
 - D) монополия
 - E) жетілмеген бәсекелестік
20. Конституциялық Кеңестің неше мүшесін Сенат төрағасы тағайындайды:
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
21. Алғашқы индустриалды мемлекеттер:
- A) Испания
 - B) Жапония
 - C) Англия
 - D) Канада
 - E) Италия
 - F) Германия
 - G) Нидерланды
 - H) Ресей
22. Дүниетаным деңгейлеріне жатады:
- A) ғылыми
 - B) тұрмыстық
 - C) гуманитарлық
 - D) антропогендік
 - E) өмірлік-практикалық
 - F) техникалық
 - G) теориялық
 - H) табиғи
23. Нұсқалардың қайсысы саяси партияларға жатпайды:
- A) «Асар»

- В) «Ауыл»
- С) «Азамат»
- Д) «Әділет»
- Е) «Ақжол»
- Ғ) «Нұр Отан»
- Г) «Поколение»
- Н) «Лад»

24. Орта ғасырларда гелиоцентрлік жүйені насихаттағаны үшін қудаланған ғалымдар:

- А) Н.Коперник
- В) И.Ньютон
- С) Р.Декарт
- Д) Р.Бэкон
- Е) Дж.Бруно
- Ғ) Ф.Аквинский
- Г) Н.Макиавелли
- Н) Г.Галилей

25. Әлеметтану теориясына күшті ықпал еткен философия бағыттары:

- А) гностицизм
- В) скептицизм
- С) неопозитивизм
- Д) феноменология
- Е) рационализм
- Ғ) структурализм
- Г) агностицизм
- Н) волюнтаризм

26. Протестанттықтың ағымдарына жатады:

- А) несториан
- В) янсенизм
- С) интегрнизм
- Д) кальвинизм
- Е) галликанизм
- Ғ) пиетизм
- Г) анабаптизм
- Н) традиционализм

27. «Қоғамдық келісім» теориясының дамуына үлес қосқан:

- А) И.Кант
- В) Ф.Аквинский
- С) Т.Гоббс
- Д) Ж.Руссо
- Е) А.Августин
- Ғ) әл – Фараби
- Г) Н.Макиавелли
- Н) Дж.Локк

28. А.Маслоу ұсынған қажеттіліктерге жатпайды:

- А) физиологиялық
- В) күш көрсете, өзгені бағындыру
- С) өзін қорғау
- Д) әлеуметік

- Е) рухани-философиялық
 F) тұлға ретінде танулы
 G) техникалық
 H) өзін көрсету
29. Екіпартиялы жүйенің классикалық түрі қалыптасты:
- A) Ресейде
 B) Жапонияда
 C) Германияда
 D) Италияда
 E) Австрияда
 F) АҚШ–та
 G) Испанияда
 H) Қытайда
30. Аврелий Августиннің еңбектеріне жатады:
- A) «Афиналық полития»
 B) «Никомах этикасы»
 C) «Мемлекет туралы»
 D) «Билеуші»
 E) «Кұлшылық»
 F) «Заң туралы»
 G) «Кұдай қаласы туралы»
 H) «Ізгі қала тұрғындарының көсқарастары туралы»

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Сөздің ауыспалы мағынасын табыңыз.
- A) Қораның ортасына *тіреу* қойыпты.
 B) *Тіреуге* арқасын сүйеді.
 C) Қасым бұның сүйеніші, *тіреуі* екен.
 D) Бөлмеге *тіреу* қой.
 E) Мешіт ішінде бірнеше *тіреу* бар.
2. Сабақтасты анықтаңыз. *Жер тоймай, ел тоймайды.*
- A) Шартты бағыныңқылы сабақтас.
 B) Мақсат бағыныңқылы сабақтас.
 C) Қарсылықты бағыныңқылы сабақтас.
 D) Мезгіл бағыныңқылы сабақтас.
 E) Себеп-бағыныңқылы сабақтас.
3. Сөз аралығындағы ілгерінді ықпалды табыңыз.
- A) Басы қату.
 B) Боз жирен.
 C) Тоқ екен.
 D) Сақ адам.
 E) Қара ағаш.
4. Дефис қойылмайтын орынды көрсетіңіз.
- A) Қысқарған сөздер арасында.
 B) Екі сөзден тұратын қызмет, дәреже, атауларды білдіретін сөздерде.
 C) Реттік сан есімдер цифрмен жазылғанда.
 D) Қарсы мәнді сөздер қатар келгенде.
 E) Қос сөздерде.
5. Баяндауыш болатын еліктеу сөз:

- А) Елең алып тұрған айғырдың үйірі тобымен жылқыдан тұра-ақ жөнелді.
- В) Үйінің іші тегіс қазақша білетін Сотниковтың үйі Шоқанға қырдағы ауылындай аса бір жылы болып сезіледі.
- С) Шаңқ-шаңқ етіп әлдеқандай дәу-дәу құстар айналып жүр.
- Д) Саудагер кеңкілдеп көзінің суы аққанша күлді.
- Е) Міне, осыдан кейін Майқанова маған қымс етсе, қаһарын тігіп тұратын болды.
6. Еліктеуіштен жасалған зат есім:
- А) Тіршілік.
- В) Жақсылық.
- С) Елеуіш.
- Д) Діріл.
- Е) Табыл.
7. Сан есімнің сөйлемдегі қызметі: *Айтқаныңды екі етпей орындадым.*
- А) Бастауыш
- В) Толықтауыш
- С) Анықтауыш
- Д) Баяндауыш
- Е) Пысықтауыш
8. Орын тәртібі арқылы байланысқан сөз тіркесі:
- А) Ауылдағы көрші
- В) Кітап беті
- С) Досыма өкпелімін
- Д) Наурыз келді
- Е) Теңіздей терең
9. Көркем әдебиет стилі:
- А) Кісі елінде сұлтан болғанша, өз елінде ұлтан бол.
- В) Жердің даму тарихында бес геологиялық дәуір болған.
- С) Асқабак тұқымдастардың ұзын сағақты, жай жапырақтары болады.
- Д) Жақ сүйектері күрделі өзгеріп, иек айқын байқалған.
- Е) Мылжындап кеттің ғой!
10. Көп нүктенің қойылу себебі:
- *Мені қара басты!...*
- А) Кезектес салалас.
- В) Қарсылықты салалас.
- С) Бірнеше рет қайталанған сөздер арасына немесе кідірістен соң қойылады
- Д) Ыңғайлас салалас.
- Е) Жалпылауыш сөз.
11. «Өнер алды – қызыл тіл» мақалы қандай мағынада қолданғандығын табыңыз.
- А) Тура.
- В) Ауыспалы.
- С) Ишаралау.
- Д) Жанама.
- Е) Астарлау.
12. «Кісі болар баланың кісіменен ісі бар
Кісі болмас баланың кісіменен несі бар, - Малайсарының сөзі шешендіктің

қай түріне жатады, табыңыз.

- A) Шешендік парасат
- B) Шешендік өсиет
- C) Шешендік жұмбақ
- D) Шешендік ақыл
- E) Шешендік нақыл

13. Үзінді Сұлтанмахмұттың қай шығармасынан алынғанын табыңыз.

*Мен жігіт он бес-отыз арасында,
Бұл жаста көп: бересі-аласым да.
Алдымда толған мақсат, толған таңдау,
Алайын мынасын ба, анасын ба?...*

- A) "Адасқан өмір".
- B) "Кім жазықты".
- C) "Кедей".
- D) "Қамар сұлу".
- E) "Қалың мал".

14. «Қырагының өзі де, көзі де батыр» деген нақыл сөзді айтқан адамды көрсетіңіз.

- A) Б.Момышұлы.
- B) Б.Бұлқышев.
- C) М.Хакімжанова.
- D) Ғ.Орманов.
- E) Ә.Тәжібаев.

15. 1954 жылғы қазақ жазушыларының III съезінде Ғ. Мүсіреповтің «Қозы Көрпеш - Баян сұлу» драмасына жоғары баға берген ғалым-жазушыны табыңыз.

- A) С. Мұқанов.
- B) Б. Кенжебаев.
- C) Ғ. Мұстафин.
- D) Қ. Жұмалиев.
- E) М. Әуезов.

16. С. Мұқанов жұмысшы факультетін (рабфак) қай қалада бітіргенін табыңыз:

- A) Орск.
- B) Алматы.
- C) Қызылорда.
- D) Орынбор.
- E) Шымкент.

17. Берілген үзінді қай жырдан алынғанын белгілеңіз.

*"Базарда теңге болсаң, пұл боларсың,
Қолыңа құрық алсаң, құл боларсың.
Батырдың айтқан сөзі рас болса,
Қолыма су құятын күң боларсың".*

- A) "Қыз Жібек".
- B) "Айман - Шолпан".
- C) "Қобыланды батыр".
- D) "Ер Тарғын".
- E) "Қалқаман - Мамыр".

18. М.Жұмабаевтың «Айда атыңды, Сәрсенбай», «Жазғы қала», «Шойын

жол» өлеңдеріне 20-жылдары қойылған негізсіз айыпты табыңыз.

- A) Көркемдігі төмен делінді.
- B) Ешқандай айып тағылған жоқ.
- C) Үстем тап өкілдерін ардақтаған делінді.
- D) Феодалдық қалыпты аңсаған деп айыпталды.
- E) Қаланы қазақ ауылына қарсы қойған деген айып тағылды.

19. *Бұлбұлмын, даусы көкте дамылдаған...*

Тұлпармын, топтан озған, тосырқаман... (І.Жансүгіров «Әнші»)

Үзіндідегі көркемдегіш құрал:

- A) Аллитерация.
- B) Метонимия.
- C) Метафора.
- D) Кейіптеу.
- E) Теңеу.

20. Қалың көпшілік білетін-білмейтін аң-құстарды көз тұндыра жырлаған

І.Жансүгіров шығармасын белгілеңіз.

- A) «Сәлемдеме».
- B) «Жетісу суреттері».
- C) «Ақшам».
- D) «Саудагер тамашасы».
- E) «Ағынды менің Ақсуым».

21. Болжалдық сан есім қатысқан сөйлемді көрсетіңіз:

- A) Футболды миллиондаған көрермендер тамашалайды.
- B) Тойға 60-70-тей адам жиналды.
- C) 1954 жылы Алматы қаласындағы Абай атындағы опера және балет театрындағы труппаға кіреді.
- D) Сен екеулеріңнің үйлерің қайда?
- E) Олардың кейбіреуінде 100 мың қойы, 10 мың жылқысы болған.
- F) Көрмеге жүз шақты адам қатысты.
- G) Сұр қарлығаш сағатына 170 км жылдамдықта ұшады екен.
- H) Жәнібек билік жүргізген алғашқы төрт жыл өте ауыр болды.

22. Көптік жалғау жалғанбайтын сөзі бар сөйлемді табыңыз:

- A) «Үстірт» жер бетінен көтеріңкі, биік деген ұғымды білдіреді.
- B) Қарқаралы жері тұнып тұрған аңыз-ертегі.
- C) Соның салдарынан құм төбелері пайда болып отырады.
- D) Ғабитхан да кітап оқығыш болатын.
- E) Қымыз — жылқы сүтінен алынатын кышқыл сүт өнімі.
- F) Ертеде бір бала дүниеге келіпті.
- G) Қыз тілегі орындалып, ол сол сәтте тас мүсінге айналды.
- H) Қазақ жерінде көптеген ұлы адамдар дүниеге келген.

23. Тұрлаусыз мүшелер қызметін атқарып тұрған есімдікті табыңыз:

- A) Олар жиналысқа қатысты.
- B) Достарым әлдеқашан кетіп қалған.
- C) Мен далаға шықтым.
- D) Бұны ертеңге қалдыруға болмайды.
- E) Бәрі Айжанды қолдап кетті.
- F) Ойлағанымыз сенсің.
- G) Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін.
- H) Оның ағасы ешкімге тиіспейді.

24. Ежелгі Грекия шешендік өнерінің өкілдері:

- A) Сократ
- B) Аристотель
- C) Вергилий
- D) Гней Невий
- E) Герадот
- F) Цицерон
- G) Октавиан Август
- H) Сенека

25. Сын есімді синонимдік қатарды көрсетіңіз:

- A) Осы кездің сырнайдың үніне ұқсас таза, әдемі әуен естіледі.
- B) Қазақстанның ең әдемі, көрікті жерлерінің бірі Қарқаралы.
- C) Ел арасында ақыл-парасатымен, имандылығымен, әділдігімен «әулие» деген атқа ие болған ірі тұлға.
- D) Осы елден ерекше ер тұлғалы, зор денелі, батыр болып өседі.
- E) Көне түркі тілінде «чаран» «арынды, тасқынды, екпінді, қарқынды өзен» дегенді білдіреді.
- F) Бір топ халық жүрегіне жақын көптеген әндер мен күйлерді, шығармаларды дүниеге әкелді.
- G) Айт күндері әркім таза жүруге, әдепті сөз сөйлеуге тиіс.
- H) Құрбандыққа шалынған малдың еті кемтарларға таратылады, бір бөлігі туған-туысқан, жора -жолдас пен көршілерге дәм татқызу үшін асылады.

26. Үзінді қай эпостық жырдан алынғанын табыңыз:

*Далада мен отырмын құрып өрмек,
Жалғызды қасымдағы қылып ермек,
Баламды жалғыз менің өлтіргенше,
Алсайшы Гүлбаршынды, қу жүгірмек.*

- A) «Қыз Жібек»
- B) «Алпамыс батыр»
- C) «Едіге батыр»
- D) «Ер Тарғын»
- E) «Қобыланды батыр»
- F) «Арқалық батыр»
- G) «Қамбар батыр»
- H) «Ер Қосай»

27. Көркемдік тәсілдің түрін анықтаңыз:

*Мойны сұңғағындай жүзген құдың,
Лебізім шырынындай шәрбат судың...*

- A) Аллитерация
- B) Аллегория
- C) Синекдоха
- D) Гипербола
- E) Ассонанс
- F) Эпитет
- G) Теңеу
- H) Символ

28. Көне түркі жазуынан алғаш оқылған сөздер:

- A) Тәңірі
 - B) Бумын
 - C) Елтеріс
 - D) Күлтегін
 - E) Білге
 - F) Тоныкөк
 - G) Түркі
 - H) Орхон
29. Ы. Алтынсариннің әңгімелерін табыңыз:
- A) «Азған елдің хандары»
 - B) «Адамның кейбір кездері»
 - C) «Жастарға»
 - D) «Қыпшақ Сейіткүл»
 - E) «Аурудан аяған күштірек»
 - F) «Таза бұлақ»
 - G) «Өнер-білім бар жұрттар»
 - H) «Әй, жігіттер»
30. С. Көбеевтің «Қалың мал» романы қай жылы жазылды?
- A) 1912 жыл
 - B) 1914 жыл
 - C) 1913 жыл
 - D) 1915 жыл
 - E) 1910 жыл
 - F) 1918 жыл
 - G) 1916 жыл
 - H) 1917 жыл

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. «с» әрпін қойып, дұрыс жауабын таңдаңыз :
- A) ...ind.
 - B) ...now.
 - C) ...not.
 - D) ...anal.
 - E) ...night.
2. "Dissapoint" сөзінің анықтамасы:
- A) When you fall in love with somebody.
 - B) A place where you haven't been.
 - C) A thing which is lost.
 - D) You feel when you don't receive what you want.
 - E) A person who hate you.
3. Репликаны дұрыс табыңыз:
- "I believe sightseeing is very interesting".*
- "...!"*
- A) I'd like something to see.
 - B) I don't believe you.
 - C) I'm sure it is!
 - D) I can tell something about this sight.
 - E) I wouldn't think it over.
4. Фразеологизмге керекті сөзді қойыңыз:

... hurts more than truth. Шындықтан артық ештеңе жоқ.

- A) Everything.
- B) No.
- C) Nothing.
- D) Something.
- E) Anything.

5. Дұрыс аудармасын белгілеңіз: *Күтпеңіздер*

- A) Wait
- B) Not wait
- C) Do wait
- D) Don't wait
- E) Let wait

6. Дұрыс артикльді таңдаңыз: *Here is ... book you need.*

- A) a
- B) an
- C) –
- D) the
- E) some

7. Предлогтың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

How much shall I pay ... this box of sweets?

- A) At.
- B) In .
- C) For.
- D) From.
- E) On.

8. «Book» сөзінен күрделі сөз жасайтын қатар:

- A) case
- B) block
- C) raw
- D) port
- E) room

9. Сан есімнің дұрыс оқылу нұсқасын табыңыз: “5000,000”

- A) Five millions.
- B) Five thousands and a hundred.
- C) Five million.
- D) Five thousands and hundreds.
- E) Five thousand and hundred.

10. Белгіленген сөзге сұрау есімдігін таңдаңыз: *I am interested in sport.*

- A) Where
- B) What
- C) Who
- D) When
- E) Why

11. Қатыстық есімдікті табыңыз. *That's the woman ___ son is a doctor.*

- A) who
- B) whose
- C) which
- D) whom
- E) what

12. Сөйлемді ілік септігіндегі зат есіммен толықтырыңыз:

Everybody knows this...books

- A) Author
- B) Authors
- C) Authors's
- D) Authors'
- E) Author's

13. Past Simple-дегі етістік:

- A) Didn't play.
- B) Hadn't done.
- C) Doesn't do.
- D) Hasn't gone.
- E) Not went.

14. Ағылшын тілінде берілген сөйлемді қазақ тілімен сәйкестендіріңіз

Ол дәл уақытында келу керек еді.

- A) She must have come in time
- B) She should come in time
- C) She may come in time
- D) Could she come?
- E) She couldn't come in time

15. Сұраулы сөйлемнің дұрыс вариантын табыңыз.

- A) You get up early in the morning, didn't you?
- B) You get up early in the morning, aren't you?
- C) You get up early in the morning, don't you?
- D) You get up early in the morning, isn't you?
- E) You get up early in the morning, can you?

16. Сөйлемді толықтырыңыз:

We shall go to the park tomorrow (егер ауа райы жақсы болса).

- A) ... when the weather be fine.
- B) ... if the weather will be fine.
- C) ... if the weather is fine.
- D) ... when the weather is fine.
- E) ... if the weather to be fine.

17. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

My mother's at work so my father ... the lunch.

- A) are going to make
- B) was going to eat
- C) was going to ask
- D) is going to cook
- E) are going to cook

18. Сөйлемде герундий пысықтауыш ретінде тұр:

- A) Collecting coins is very interesting thing.
- B) His hobby is going to the theatre.
- C) There is no hope of our getting there.
- D) He drank his milk without looking at me.
- E) I don't like your idea about playing football.

19. Сөйлемді аяқтаңыз:

The citizen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is _____

- A) British

- B) Kazakh
- C) Irish
- D) Russians
- E) Americans

20. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз.

A beggar made up his mind that he would pretend to be dumb (unable to speak). He arrived at a town where he had begged before. In one of the streets a gentleman spoke to him. The beggar didn't say a word. "How long have you been dumb?",- asked the gentleman. "Ever since I was a baby", answered the beggar.

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз. *The gentleman...*

- A) got angry with the beggar.
- B) put questions to the beggar.
- C) ignored the beggar.
- D) didn't want to speak with the beggar.
- E) laughed at the beggar.

21. Берілген форманың түрін анықтаңыз: *To be written*

- A) Indefinite Infinitive Active
- B) Past Participle
- C) Present Participle Passive
- D) Continuous Infinitive Active
- E) Indefinite Infinitive Passive
- F) Participle 2
- G) Gerund
- H) Participle 1

22. Дұрыс жазылған сөзді таңдаңыз:

- A) Freindship
- B) Frendship
- C) Friendchip
- D) Friendship
- E) Fripendish
- F) Frienshdip
- G) Fripenship
- H) Friensdhip

23. Фразеологизмді анықтаңыз: *To be turned upside... . Астан-кестен болды.*

- A) out
- B) up
- C) on
- D) down
- E) in
- F) across
- G) along
- H) under

24. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *The woman ... lives next door is doctor.*

- A) where
- B) when
- C) whose
- D) how
- E) whom

- F) what
- G) who
- H) which

25. Сөйлемдерді толықтырыңыз: *Not to attend classes mean to ... them.*

- A) have
- B) like
- C) go
- D) sell
- E) go out
- F) miss
- G) buy
- H) loose

26. «*To finish school*» аударылады:

- A) Емтихан тапсыру
- B) Лицейге түсу
- C) Университетке түсу
- D) Мектеп бітіру
- E) Мектепке бару
- F) Мектептен шығып кету
- G) Колледж бітіру
- H) Колледжге түсу

27. Инфинитивті, герундийді немесе есімше II-ні дұрыс қолданыңыз: *I bought this new software ... Chinese.*

- A) to learn
- B) to learning
- C) having learned
- D) learning
- E) for learning
- F) to been learned
- G) learned
- H) to learned

28. Төлеу сөзі бар сөйлемнің дұрыс нұсқасын табыңыз: *Askar said: «Where have you been, Duman? »*

- A) Askar asked Duman where he had been.
- B) Askar ask Duman where he had been.
- C) Askar asked where had Duman been.
- D) Askar told Duman where had he been.
- E) Askar asked where had been Duman.
- F) Askar asks Duman where he had been.
- G) Askar said Duman where he had been.
- H) Askar asked Duman where had he been.

29. «*Goose*» зат есімнің дұрыс көптік формасын табыңыз:

- A) Geese
- B) Goosses
- C) Gees
- D) Geeses
- E) Gooses
- F) Gose
- G) Goos

H) Goose

30. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз:

There are many cinemas in London. Some cinemas show lots of comedies and long epic films. Other cinemas show a large number of continental films or films for young people. All newspapers have a short list of films and the time they begin. Some cinemas show films in the afternoon, early evening and late evening. Others have continuous programs from about two o'clock in the afternoon. If you can't get to the cinema early enough to buy the tickets, you can buy them In most large stores and hotels.

Сұраққа жауап беріңіз:

Where can you buy the tickets?

- A) in supermarkets only
- B) Only in the stores and hotels
- C) In the cinemas, shops and hotels
- D) in citycentre
- E) at newsagent's
- F) At the cinemas only
- G) In the stores only
- H) In the hotels only